

Academic Focus

มีนาคม 2560

สารบัญ

- บทนำ 1
- ความหมายการเปิดอภิปรายทั่วไป 2
- บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวกับการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี 3
- ตารางแสดงบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวกับการขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี 9
- การขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช (ที่ผ่านการออกเสียงประชามติ เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2559) 13
- สถิติการขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ 17
- การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจของต่างประเทศ 40
- บทสรุปและข้อคิดเห็นของผู้ศึกษา 44
- บรรณานุกรม 46

เอกสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

<http://www.parliament.go.th/library>

การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี

บทนำ

ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ เมื่อรัฐธรรมนูญกำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามารถนำปัญหาความเดือดร้อน และความต้องการของประชาชน มาอภิปรายในรัฐสภาและสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้คณะรัฐมนตรีที่เป็นฝ่ายบริหารได้สั่งการให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวหรือให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบในปัญหาดังกล่าวนำไปเป็นแนวทางในการแก้ไขตามความต้องการของประชาชนต่อไป ซึ่งการอภิปรายเป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่สามารถแก้ไขปัญหาด้านต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี หากพบว่าเป็นเรื่องหรือประเด็นที่คณะรัฐมนตรีหรือฝ่ายบริหารปฏิบัติหน้าที่หรือกระทำการที่ไม่สมควรก็สามารถเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีได้ ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ก็ได้กำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมไว้ว่า ถ้าเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของนายกรัฐมนตรีที่มีพฤติกรรมร้ายแรงผิดปกติ ส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ราชการ หรือจงใจฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย จะเสนอญัตติ

ขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีได้ เมื่อยื่นคำร้องขอต่อประธานวุฒิสภา เพื่อให้วุฒิสภามีมติให้ถอดถอนบุคคลนั้นออกจากตำแหน่ง แต่ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช (ที่ผ่านการออกเสียงประชามติเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2559) ไม่ได้กำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมไว้ เหมือนกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กล่าวคือ ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช (ที่ผ่านการออกเสียงประชามติเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2559) ไม่ได้กำหนดให้วุฒิสภาทำหน้าที่พิจารณาและมีมติถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง ดังนั้น จึงไม่ต้องมีการยื่นคำร้องขอต่อประธานวุฒิสภาเพื่อให้วุฒิสภามีมติให้ถอดถอนบุคคลนั้น ออกจากตำแหน่ง

อย่างไรก็ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช (ที่ผ่านการออกเสียงประชามติ เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2559) ก็ยังให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจไต่สวนและมีความเห็นกรณีมีการกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ใดมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจใช้หน้าที่และอำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงเพื่อดำเนินการต่อไปตามรัฐธรรมนูญหรือตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้

ความหมายการเปิดอภิปรายทั่วไป

คำว่า “เปิดอภิปรายทั่วไป” (General Debate) หมายถึง กระบวนการทางการเมืองรูปแบบหนึ่ง ซึ่งเปิดให้มีการพิจารณาและปรึกษาเรื่องสำคัญที่มีผลกระทบต่อประโยชน์ได้เสียของชาติ รวมทั้งประเด็นปัญหาทางการเมืองในที่ประชุมสภา ซึ่งสมาชิกทุกคนมีหน้าที่และความรับผิดชอบในกระบวนการทางการเมืองดังกล่าว ดังนั้น จึงต้องอภิปรายแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจอย่างหนึ่งอย่างใดด้วยความเป็นอิสระและเที่ยงธรรมเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชนอย่างแท้จริง

คำว่า การอภิปรายทั่วไป หมายถึง การอภิปรายที่สมาชิกทุกคนของสภามีส่วนร่วมในการอภิปรายและแสดงความคิดเห็นอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง (คณิน บุญสุวรรณ, 2556)

โดยหลักทั่วไปการอภิปรายทั่วไปมี 2 รูปแบบคือ

1. การอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจมี 2 ลักษณะซึ่งการเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจกระทำได้เฉพาะการประชุมสภาผู้แทนราษฎร คือ

- การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี
- การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลหรือทั้งคณะ

2. การอภิปรายทั่วไปโดยไม่มีการลงมติมี 3 ลักษณะซึ่งการเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปโดยไม่มีการลงมติจะกระทำในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา การประชุมสภาผู้แทนราษฎร และการประชุมวุฒิสภา แล้วแต่กรณี

- การเปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาเพื่อฟังความคิดเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาโดยไม่มีการลงมติหรือในกรณีที่มีปัญหาสำคัญเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยหรือเศรษฐกิจของประเทศ สมควรที่จะปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรจะแจ้งไปยังประธานรัฐสภาขอให้มีการเปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมรัฐสภาก็ได้
- การเปิดอภิปรายทั่วไปในสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้คณะรัฐมนตรีแถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็นในปัญหาอันเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินโดยไม่มีการลงมติ
- การเปิดอภิปรายทั่วไปในวุฒิสภาเพื่อให้คณะรัฐมนตรีแถลงข้อเท็จจริงหรือชี้แจงปัญหาสำคัญเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินโดยไม่มีการลงมติ

อย่างไรก็ตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2511 ได้บัญญัติให้สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนทั้งสองสภารวมกันหรือสมาชิกของแต่ละสภา ไม่ต่ำกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของทั้งสองสภา มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายตัวหรือทั้งคณะ ถ้าเป็นของสมาชิกสภาของทั้งสองสภาให้ยื่นต่อประธานรัฐสภา ถ้าเป็นของสมาชิกสภาใดให้ยื่นต่อประธานสภานั้น สำหรับการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายตัวหรือทั้งคณะให้กระทำในที่ประชุมรัฐสภาและให้ที่ประชุมรัฐสภาลงมติไว้วางใจหรือไม่ไว้วางใจ จึงเป็นการอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจในการประชุมรัฐสภา

ในที่นี้จึงได้มีการรวบรวมบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวกับการขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี ตารางแสดงบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวกับการขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี สถิติการขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ ตารางแสดงการขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช (ที่ผ่านการออกเสียงประชามติเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2559) การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจของต่างประเทศ ไว้ดังนี้

บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวกับการขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี มีจำนวน 12 ฉบับ ดังนี้

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช 2475

มาตรา 26 การลงมติวินิจฉัยข้อปรักันนั้น ให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาณ เว้นไว้แต่เรื่องซึ่งมีบทบัญญัติไว้เป็นพิเศษในรัฐธรรมนูญนี้

สมาชิกคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้ามีจำนวนเสียงลงคะแนนเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นได้อีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา 41 สภาย่อมทรงไว้ซึ่งสิทธิที่จะลงมติความไว้วางใจในรัฐมนตรีรายตัวหรือทั้งคณะ ญัตติความไว้วางใจนั้น ท่านมิให้ลงมติในวันเดียวกันกับวันที่ปรึกษา

2. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2489

มาตรา 34 สมาชิกสภาผู้แทนมีสิทธิเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีรายตัวหรือทั้งคณะได้ โดยมีสมาชิกรับรองไม่ต่ำกว่ายี่สิบสี่คน การลงมติในกรณีเช่นนี้มีให้กระทำในวันเดียวกันกับวันที่ปรึกษา

มาตรา 41 การลงมติวินิจฉัยข้อปรึกษานั้น ให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาณ เว้นไว้แต่เรื่องซึ่งมีบทบัญญัติไว้เป็นพิเศษในรัฐธรรมนูญนี้

สมาชิกคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้ามีจำนวนเสียงลงคะแนนเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นได้อีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

3. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2490

มาตรา 42 สมาชิกสภาผู้แทนมีสิทธิเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจคณะรัฐมนตรีรายตัวหรือทั้งคณะก็ได้ โดยมีสมาชิกรับรองไม่ต่ำกว่า 24 คน การลงมติในกรณีเช่นนี้มีให้กระทำในวันเดียวกันกับวันที่ปรึกษา

มาตรา 49 การลงมติวินิจฉัยข้อปรึกษานั้น ให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาณ เว้นแต่เรื่องซึ่งมีบทบัญญัติไว้เป็นพิเศษในรัฐธรรมนูญนี้

สมาชิกคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้ามีจำนวนเสียงลงคะแนนเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นได้อีกเสียงหนึ่ง และเป็นเสียงชี้ขาด

4. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2492

มาตรา 131 สมาชิกสภาผู้แทนไม่ต่ำกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมด มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายตัวหรือทั้งคณะ

เมื่อการเปิดอภิปรายทั่วไปในสภาผู้แทนสิ้นสุดลงโดยมิใช่ด้วยมติให้ผ่านระเบียบวาระเปิดอภิปรายนั้นไป ก็ให้ประธานสภาผู้แทนแจ้งไปยังประธานวุฒิสภา และในกรณีเช่นว่านี้ วุฒิสภาอาจเปิดอภิปรายทั่วไปในปัญหาเดียวกันนั้น และอาจส่งข้อสังเกตไปยังสภาผู้แทนเพื่อประกอบการพิจารณาของสภานั้นได้

การลงมติไว้วางใจหรือไม่ไว้วางใจ ให้สภาผู้แทนกระทำภายหลังจากที่ได้รับแจ้งผลแห่งการประชุมปรึกษาของวุฒิสภาตามความในวรรคก่อนแล้ว

มาตรา 108 การลงมติวินิจฉัยข้อปรึกษา ให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาณ เว้นแต่เรื่องซึ่งมีบัญญัติไว้เป็นพิเศษในรัฐธรรมนูญนี้

สมาชิกคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นได้อีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

5. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2475 แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2495

มาตรา 5 ความในหมวด 3 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับพุทธศักราช 2475 ให้แก้ไขเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

เมื่อการเปิดอภิปรายทั่วไปสิ้นสุดลง โดยมีใช้ด้วยมติให้ผ่านระเบียบวาระเปิดอภิปรายนั้นไป ให้สภาผู้แทนราษฎรลงมติไม่ไว้วางใจหรือไม่ไว้วางใจ การลงมติในกรณีเช่นว่านี้ มิให้กระทำในวันเดียวกับวันที่ การอภิปรายสิ้นสุด มติไม่ไว้วางใจต้องมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภา

ในกรณีที่มติไม่ไว้วางใจมีคะแนนเสียงไม่มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายนั้นเป็นอันหมดสิทธิที่จะเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิด อภิปรายทั่วไป เพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายตัวหรือทั้งคณะอีกตลอดสมัยประชุมนั้น

8. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521

มาตรา 137 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของ สภาผู้แทนราษฎร มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล หรือทั้งคณะ

เมื่อการเปิดอภิปรายทั่วไปสิ้นสุดลง โดยมีใช้ด้วยมติให้ผ่านระเบียบวาระเปิดอภิปรายนั้นไป ให้สภาผู้แทนราษฎรลงมติไว้วางใจหรือไม่ไว้วางใจ การลงมติในกรณีเช่นว่านี้มีให้กระทำในวันเดียวกับที่ การอภิปรายสิ้นสุด มติไม่ไว้วางใจต้องมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร

ในกรณีที่มติไม่ไว้วางใจมีคะแนนเสียงไม่มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของ สภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายนั้นเป็นอันหมดสิทธิที่จะเข้าชื่อ เสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลหรือทั้งคณะอีกตลอดสมัยประชุมนั้น

9. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พุทธศักราช 2538

มาตรา 156 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มี อยู่ของสภาผู้แทนราษฎร มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรี เป็นรายบุคคลหรือทั้งคณะ

เมื่อการเปิดอภิปรายทั่วไปสิ้นสุดลง โดยมีใช้ด้วยมติให้ผ่านระเบียบวาระเปิดอภิปรายนั้นไป ให้สภาผู้แทนราษฎรลงมติไว้วางใจหรือไม่ไว้วางใจ การลงมติในกรณีเช่นว่านี้มีให้กระทำในวันเดียวกับวันที่ การอภิปรายสิ้นสุด มติไม่ไว้วางใจต้องมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของ สภาผู้แทนราษฎร

ในกรณีที่มติไม่ไว้วางใจมีคะแนนเสียงไม่มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของ สภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายนั้นเป็นอันหมดสิทธิที่จะเข้าชื่อ เสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลหรือทั้งคณะอีกตลอดสมัยประชุมนั้น

10. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

มาตรา 185 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าสองในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ของสภาผู้แทนราษฎร มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี ญัตติ ดังกล่าวต้องเสนอชื่อผู้สมควรดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนต่อไปซึ่งเป็นบุคคลตามมาตรา 201 วรรคสอง

ด้วย และเมื่อได้มีการเสนอญัตติแล้ว จะมีการยุบสภาผู้แทนราษฎรมิได้ เว้นแต่จะมีการถอนญัตติหรือ การลงมตินั้นไม่ได้คะแนนเสียงตามวรรคสาม

การเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของนายกรัฐมนตรี ที่มีพฤติการณ์ร้ายแรงผิดปกติ ส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ราชการ หรือจงใจฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมาย จะเสนอโดยไม่มีการยื่นคำร้องขอตามมาตรา 304 ก่อน มิได้ และเมื่อได้มีการยื่นคำร้องขอ ตามมาตรา 304 แล้ว ให้ดำเนินการต่อไปได้โดยไม่ต้องรอผลการดำเนินการตามมาตรา 305

เมื่อการอภิปรายทั่วไปสิ้นสุดลงโดยมิใช่ด้วยมติให้ผ่านระเบียบวาระเปิดอภิปรายนั้นไป ให้สภาผู้แทนราษฎร ลงมติไว้วางใจหรือไม่ไว้วางใจ การลงมติในกรณีเช่นว่านี้ มิให้กระทำในวันเดียวกับวันที่การอภิปรายสิ้นสุด มติไม่ไว้วางใจต้องมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร

ในกรณีที่มติไม่ไว้วางใจมีคะแนนเสียงไม่มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของ สภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายนั้น เป็นอันหมดสิทธิที่จะ เข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีอีกตลอดสมัยประชุมนั้น

ในกรณีที่มติไม่ไว้วางใจมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของ สภาผู้แทนราษฎร ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรนำชื่อผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อตามวรรคหนึ่งกราบบังคมทูล เพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป และมีให้นำมาตรา 202 มาใช้บังคับ

มาตรา 186 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มี อยู่ของสภาผู้แทนราษฎร มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรี เป็นรายบุคคล

ให้นำบทบัญญัติมาตรา 185 วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

11. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

มาตรา 158 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มี อยู่ของสภาผู้แทนราษฎร มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี ญัตติดังกล่าวต้องเสนอชื่อผู้สมควรดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนต่อไปซึ่งเป็นบุคคลตามมาตรา 171 วรรคสอง ด้วย และเมื่อได้มีการเสนอญัตติแล้ว จะมีการยุบสภาผู้แทนราษฎรมิได้ เว้นแต่จะมีการถอนญัตติ หรือการลงมตินั้นไม่ได้คะแนนเสียงตามวรรคสาม

การเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของนายกรัฐมนตรี ที่มีพฤติการณ์ร้ายแรงผิดปกติ ส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ราชการ หรือจงใจฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมาย จะเสนอโดยไม่มีการยื่นคำร้องขอตามมาตรา 271 ก่อนมิได้ และเมื่อได้มีการยื่นคำร้องขอ ตามมาตรา 271 แล้ว ให้ดำเนินการต่อไปได้โดยไม่ต้องรอผลการดำเนินการตามมาตรา 272

เมื่อการอภิปรายทั่วไปสิ้นสุดลงโดยมิใช่ด้วยมติให้ผ่านระเบียบวาระเปิดอภิปรายนั้นไป ให้สภาผู้แทนราษฎร ลงมติไว้วางใจหรือไม่ไว้วางใจ การลงมติในกรณีเช่นว่านี้มีให้กระทำในวันเดียวกับวันที่การอภิปรายสิ้นสุด มติไม่ไว้วางใจต้องมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร

ในกรณีที่มติไม่ไว้วางใจมีคะแนนเสียงไม่มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายนั้น เป็นอันหมดสิทธิที่จะเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีอีกตลอดสมัยประชุมนั้น

ในกรณีที่มติไม่ไว้วางใจมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรนำชื่อผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อตามวรรคหนึ่งกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป และมีให้นำมาตรา 172 มาใช้บังคับ

มาตรา 159 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในหกของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล และให้นำบทบัญญัติมาตรา 158 วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

รัฐมนตรีคนใดพ้นจากตำแหน่งเดิมแต่ยังคงเป็นรัฐมนตรีในตำแหน่งอื่นภายหลังจากวันที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าชื่อตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐมนตรีคนนั้นยังคงต้องถูกอภิปรายเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจตามวรรคหนึ่งต่อไป

ให้นำความในวรรคสองมาใช้บังคับกับรัฐมนตรีผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งเดิมไม่เกินเก้าสิบวันก่อนวันที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าชื่อตามวรรคหนึ่ง แต่ยังคงเป็นรัฐมนตรีในตำแหน่งอื่นด้วยโดยอนุโลม

มาตรา 160 ในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีได้อยู่ในพรรคการเมืองที่สมาชิกในสังกัดของพรรคนั้นดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีมีจำนวนไม่ถึงเกณฑ์ที่จะเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรา 158 หรือมาตรา 159 ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรดังกล่าวทั้งหมดเท่าที่มีอยู่มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลตามมาตรา 158 หรือมาตรา 159 ได้ เมื่อคณะรัฐมนตรีได้บริหารราชการแผ่นดินมาเกินกว่าสองปีแล้ว

มาตรา 162 ในกรณีที่มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาเพื่อตั้งกระทู้ถามในเรื่องใดเกี่ยวกับงานในหน้าที่ หรือการอภิปรายไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้ใด ให้เป็นหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้นั้นต้องเข้าร่วมประชุมสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาเพื่อชี้แจงหรือตอบกระทู้ถามในเรื่องนั้นด้วยตนเอง เว้นแต่มีเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ทำให้ไม่อาจเข้าชี้แจงหรือตอบกระทู้ แต่ต้องแจ้งให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภารายก่อนหรือในวันประชุมสภาในเรื่องดังกล่าว

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีอิสระจากมติพรรคการเมืองในการตั้งกระทู้ถาม การอภิปราย และการลงมติในการอภิปรายไม่ไว้วางใจ

12. ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช (ที่ผ่านการออกเสียงประชามติเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2559)

มาตรา 151 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลหรือทั้งคณะ

เมื่อได้มีการเสนอญัตติตามวาระหนึ่งแล้ว จะมีการยุบสภาผู้แทนราษฎรมิได้ เว้นแต่จะมีการถอนญัตติหรือการลงมติในนั้นไม่ได้คะแนนเสียงตามวาระคือ

เมื่อการอภิปรายทั่วไปสิ้นสุดลง โดยมีใช้ด้วยมติให้ผ่านระเบียบวาระเปิดอภิปรายนั้นไปให้สภาผู้แทนราษฎรลงมติไว้วางใจหรือไม่ไว้วางใจ การลงมติในกรณีเช่นว่านี้มีให้กระทำในวันเดียวกับวันที่การอภิปรายสิ้นสุดลง

มติไม่ไว้วางใจต้องมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร

รัฐมนตรีคนใดพ้นจากตำแหน่งเดิมแต่ยังคงเป็นรัฐมนตรีในตำแหน่งอื่นภายหลังจากวันที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าชื่อตามวาระหนึ่งหรือพ้นจากตำแหน่งเดิมไม่เกินเก้าสิบวันก่อนวันที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าชื่อตามวาระหนึ่ง แต่ยังคงเป็นรัฐมนตรีในตำแหน่งอื่น ให้รัฐมนตรีคนนั้นยังคงต้องถูกอภิปรายเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจต่อไป

ตารางแสดงบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวกับการขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี

ลำดับที่	รัฐธรรมนูญ	การประชุม	จำนวนสมาชิกที่เข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ	รูปแบบการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ	จำนวนคะแนนเสียงที่ลงมติไม่ไว้วางใจ
1.	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช 2475	สภาผู้แทนราษฎร	สมาชิกรับรองไม่ต่ำกว่า 15 คน (ตามข้อ 24 วาระสองแห่งข้อบังคับการประชุมและการปรึกษาของสภาผู้แทนราษฎร พุทธศักราช 2477)	รัฐมนตรีรายตัวหรือทั้งคณะ	ให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาณ ถ้ามีจำนวนเสียงลงคะแนนเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นได้อีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด
2.	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2489	สภาผู้แทนราษฎร	สมาชิกรับรองไม่ต่ำกว่ายี่สิบสี่คน	รัฐมนตรีรายตัวหรือทั้งคณะ	ให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาณ ถ้ามีจำนวนเสียงลงคะแนนเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นได้อีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ลำดับ ที่	รัฐธรรมนูญ	การประชุม	จำนวนสมาชิกที่ เข้าชื่อเสนอญัตติ ขอเปิดอภิปราย ทั่วไปเพื่อลงมติ ไม่ไว้วางใจ	รูปแบบ การเปิดอภิปราย ทั่วไปเพื่อลงมติ ไม่ไว้วางใจ	จำนวนคะแนนเสียงที่ ลงมติไม่ไว้วางใจ
3.	รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักร ไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2490	สภา ผู้แทนราษฎร	สมาชิกรับรอง ไม่ต่ำกว่า 24 คน	คณะรัฐมนตรี รายตัว หรือทั้งคณะ	ให้ถือเอาเสียงข้างมาก เป็นประมาณ ถ้ามีจำนวน เสียงลงคะแนนเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุม ออกเสียงเพิ่มขึ้นได้อีก เสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด
4.	รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักร ไทย พุทธศักราช 2492	สภา ผู้แทนราษฎร	สมาชิกสภาผู้แทน ไม่ต่ำกว่าหนึ่งใน สามของจำนวน สมาชิกทั้งหมด	รัฐมนตรีเป็น รายตัว หรือทั้งคณะ	ให้ถือเอาเสียงข้างมาก เป็นประมาณ ถ้ามีจำนวน เสียงลงคะแนนเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุม ออกเสียงเพิ่มขึ้นได้อีก เสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด
5.	รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักร ไทย พุทธศักราช 2475 แก้ไข เพิ่มเติม พุทธศักราช 2495	สภา ผู้แทนราษฎร	สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรไม่ต่ำกว่า หนึ่งในสามของ จำนวนสมาชิก ทั้งหมด	รัฐมนตรีเป็น รายตัว หรือทั้งคณะ	ให้ถือเอาเสียงข้างมาก เป็นประมาณ ถ้ามีจำนวน เสียงลงคะแนนเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุม ออกเสียงเพิ่มขึ้นได้อีก เสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด
6.	รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักร ไทย พุทธศักราช 2511	รัฐสภา	สมาชิกวุฒิสภา และสมาชิกสภา ผู้แทนทั้งสองสภา รวมกันหรือสมาชิก ของแต่ละสภา ไม่ต่ำ กว่าหนึ่งในห้าของ จำนวนสมาชิก ทั้งหมดของ ทั้งสองสภา	รัฐมนตรีเป็น รายตัว หรือทั้งคณะ	ให้ถือเอาเสียงข้างมาก เป็นประมาณ ถ้ามีจำนวน เสียงลงคะแนนเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุม ออกเสียงเพิ่มขึ้นได้อีก เสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ลำดับ ที่	รัฐธรรมนูญ	การประชุม	จำนวนสมาชิกที่ เข้าชื่อเสนอญัตติ ขอเปิดอภิปราย ทั่วไปเพื่อลงมติ ไม่ไว้วางใจ	รูปแบบ การเปิดอภิปราย ทั่วไปเพื่อลงมติ ไม่ไว้วางใจ	จำนวนคะแนนเสียงที่ ลงมติไม่ไว้วางใจ
7.	รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักร ไทย พุทธศักราช 2517	สภา ผู้แทนราษฎร	สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรจำนวน ไม่น้อยกว่าหนึ่ง ในห้าของจำนวน สมาชิกทั้งหมดของ สภาผู้แทนราษฎร	รัฐมนตรีเป็น รายตัว หรือทั้งคณะ	มติไม่ไว้วางใจต้องมี คะแนนเสียงมากกว่า กึ่งหนึ่งของจำนวน สมาชิกทั้งหมดของสภา
8.	รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักร ไทย พุทธศักราช 2521	สภา ผู้แทนราษฎร	สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรจำนวน ไม่น้อยกว่าหนึ่ง ในห้าของจำนวน สมาชิกทั้งหมดของ สภาผู้แทนราษฎร	รัฐมนตรีเป็น รายบุคคล หรือทั้งคณะ	มติไม่ไว้วางใจต้องมี คะแนนเสียงมากกว่า กึ่งหนึ่งของจำนวน สมาชิกทั้งหมดของ สภาผู้แทนราษฎร
9.	รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักร ไทย พุทธศักราช 2534	สภา ผู้แทนราษฎร	สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรจำนวน ไม่น้อยกว่าหนึ่ง ในห้าของจำนวน สมาชิกทั้งหมด เท่าที่มีอยู่ของ สภาผู้แทนราษฎร	รัฐมนตรีเป็น รายบุคคล หรือทั้งคณะ	มติไม่ไว้วางใจต้องมี คะแนนเสียงมากกว่า กึ่งหนึ่งของจำนวน สมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ของสภาผู้แทนราษฎร
10.	รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักร ไทย พุทธศักราช 2540	สภา ผู้แทนราษฎร	สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรจำนวนไม่ น้อยกว่าสองในห้า ของจำนวนสมาชิก ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ของสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร	นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีเป็น รายบุคคล	มติไม่ไว้วางใจต้องมี คะแนนเสียงมากกว่า กึ่งหนึ่งของจำนวน สมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ของสภาผู้แทนราษฎร มติไม่ไว้วางใจต้องมี คะแนนเสียงมากกว่า

ลำดับ ที่	รัฐธรรมนูญ	การประชุม	จำนวนสมาชิกที่ เข้าชื่อเสนอญัตติ ขอเปิดอภิปราย ทั่วไปเพื่อลงมติ ไม่ไว้วางใจ	รูปแบบ การเปิดอภิปราย ทั่วไปเพื่อลงมติ ไม่ไว้วางใจ	จำนวนคะแนนเสียงที่ ลงมติไม่ไว้วางใจ
			จำนวนไม่น้อย กว่าหนึ่งในห้า ของจำนวน สมาชิกทั้งหมด เท่าที่มีอยู่ของ สภาผู้แทนราษฎร		กึ่งหนึ่งของจำนวน สมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ของสภาผู้แทนราษฎร
11.	รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักร ไทย พุทธศักราช 2550	สภา ผู้แทนราษฎร	สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรจำนวน ไม่น้อยกว่าหนึ่ง ในห้าของจำนวน สมาชิกทั้งหมด เท่าที่มีอยู่ของ สภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรจำนวน ไม่น้อยกว่าหนึ่ง ในหกของจำนวน สมาชิกทั้งหมด เท่าที่มีอยู่ของ สภาผู้แทนราษฎร	นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีเป็น รายบุคคล	มติไม่ไว้วางใจต้องมี คะแนนเสียงมากกว่า กึ่งหนึ่งของจำนวน สมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ของสภาผู้แทนราษฎร มติไม่ไว้วางใจต้องมี คะแนนเสียงมากกว่า กึ่งหนึ่งของจำนวน สมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ของสภาผู้แทนราษฎร
12.	รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช (ที่ผ่านการออก เสียงประชามติ เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2559)	สภา ผู้แทนราษฎร	สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรจำนวน ไม่น้อยกว่าหนึ่ง ในห้าของจำนวน สมาชิกทั้งหมด เท่าที่มีอยู่ของ สภาผู้แทนราษฎร	รัฐมนตรีเป็น รายบุคคล หรือทั้งคณะ	มติไม่ไว้วางใจต้องมี คะแนนเสียงมากกว่า กึ่งหนึ่งของจำนวน สมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ของสภาผู้แทนราษฎร

การขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช (ที่ผ่านการออกเสียงประชามติเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2559)

ประเด็น	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550	ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช (ที่ผ่านการออกเสียงประชามติเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2559)
บุคคลที่ถูกขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ	นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล	นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล	รัฐมนตรีเป็นรายบุคคลหรือทั้งคณะ
จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ	กรณีนายกรัฐมนตรีต้องมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าสองในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร กรณีรัฐมนตรีต้องมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร	กรณีนายกรัฐมนตรีต้องมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร กรณีรัฐมนตรีต้องมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในหกของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร
ญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีต้องเสนอชื่อผู้สมควรดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนต่อไป	ต้องเสนอชื่อผู้สมควรดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนต่อไป	ต้องเสนอชื่อผู้สมควรดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนต่อไป	ไม่ได้บัญญัติไว้

ประเด็น	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550	ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช (ที่ผ่านการออกเสียงประชามติเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2559)
การยุบสภาผู้แทนราษฎร	เมื่อได้มีการเสนอญัตติขอเปิดอภิปราย ทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี แล้ว ห้ามมิให้ยุบสภาผู้แทนราษฎร เว้นแต่จะมีการถอนญัตติหรือการลงมติ ไม่ไว้วางใจไม่ได้คะแนนเสียงมากกว่า กึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มี อยู่ของสภาผู้แทนราษฎร	เมื่อได้มีการเสนอญัตติขอเปิด อภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ นายกรัฐมนตรีแล้ว ห้ามมิให้ยุบสภา ผู้แทนราษฎร เว้นแต่จะมีการถอนญัตติ หรือการลงมติไม่ไว้วางใจไม่ได้คะแนน เสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิก ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร	เมื่อได้มีการเสนอญัตติขอเปิด อภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ รัฐมนตรีเป็นรายบุคคลหรือทั้งคณะแล้ว ห้ามมิให้ยุบสภาผู้แทนราษฎร
ถ้าญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติ ไม่ไว้วางใจเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับพฤติกรรม ของนายกรัฐมนตรีที่มีพฤติการณ์ร้ายแรง ผิดปกติ ส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ ราชการ หรือจงใจฝ่าฝืนบทบัญญัติ แห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย	ต้องยื่นคำร้องขอต่อประธานวุฒิสภา เพื่อให้วุฒิสภามีมติให้ถอดถอนบุคคลนั้น ออกจากตำแหน่ง	ต้องยื่นคำร้องขอต่อประธานวุฒิสภา เพื่อให้วุฒิสภามีมติให้ถอดถอนบุคคลนั้น ออกจากตำแหน่ง	ไม่ได้บัญญัติไว้
การลงมติเมื่อการอภิปรายทั่วไปสิ้นสุดลง โดยมิใช่ด้วยมติให้ผ่านระเบียบวาระ เปิดอภิปรายนั้นไป ให้สภาผู้แทนราษฎร ลงมติไว้วางใจหรือไม่ไว้วางใจ	มิให้กระทำในวันเดียวกับวันที่ การอภิปรายสิ้นสุดลง	มิให้กระทำในวันเดียวกับวันที่การ อภิปรายสิ้นสุดลง	มิให้กระทำในวันเดียวกับวันที่ การอภิปรายสิ้นสุดลง

ประเด็น	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550	ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช (ที่ผ่านการออกเสียงประชามติเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2559)
จำนวนคะแนนเสียงการลงมติไม่ไว้วางใจ	ต้องมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร	ต้องมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร	ต้องมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร
ในกรณีที่มติไม่ไว้วางใจมีคะแนนเสียงไม่มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายนั้น เป็นอันหมดสิทธิที่จะเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีอีกตลอดสมัยประชุมนั้น	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายนั้น เป็นอันหมดสิทธิที่จะเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีอีกตลอดสมัยประชุมนั้น	ไม่ได้บัญญัติไว้
ในกรณีที่มติไม่ไว้วางใจมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร	ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรนำชื่อผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนต่อไปกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป	ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรนำชื่อผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนต่อไปกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป	ไม่ได้บัญญัติไว้
สมัยการประชุมในการเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไป	สมัยประชุมสามัญทั่วไป เว้นแต่รัฐสภาจะมีมติให้พิจารณาด้วยคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาในสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ	สมัยประชุมสามัญทั่วไป เว้นแต่รัฐสภาจะมีมติให้พิจารณาด้วยคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาในสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ	ให้กระทำได้ปีละหนึ่งครั้ง

ประเด็น	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550	ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช (ที่ผ่านการออกเสียงประชามติเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2559)
รัฐมนตรีคนใดพ้นจากตำแหน่งเดิมแต่ยังคงเป็นรัฐมนตรีในตำแหน่งอื่นภายหลังจากวันที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ	ไม่ได้บัญญัติไว้	ให้รัฐมนตรีคนนั้นยังคงต้องถูกอภิปรายเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจต่อไป	ให้รัฐมนตรีคนนั้นยังคงต้องถูกอภิปรายเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจต่อไป หากพ้นจากตำแหน่งเดิมไม่เกินเก้าสิบวันก่อนวันที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ แต่ยังคงเป็นรัฐมนตรีในตำแหน่งอื่น
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีได้อยู่ในพรรคการเมืองที่สมาชิกในสังกัดของพรรคนั้น ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีมีจำนวนไม่ถึงเกณฑ์ที่จะเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไป	ไม่ได้บัญญัติไว้	ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรดังกล่าวทั้งหมดเท่าที่มีอยู่มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลได้ เมื่อคณะรัฐมนตรีได้บริหารราชการแผ่นดินมาแล้วสองปีแล้ว	ไม่ได้บัญญัติไว้

สถิติการขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ

การขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีมีจำนวน 40 ครั้ง โดยมีการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจในรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร และสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังนี้ ((สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2554) (ตวงรัตน์ เลขาธิการพรรคภูมิใจไทย, 2554) และ (จินตนา เอี่ยมคง, 2553))

1. การเปิดอภิปรายทั่วไปในปี 2478 สมัย พลเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นการอภิปรายทั่วไปในญัตติขอให้สภาผู้แทนราษฎรลงมติไว้วางใจรัฐมนตรีที่ได้รับการแต่งตั้งและแต่งตั้งใหม่ โดยคณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ 1/2478 (สามัญ) สมัยที่ 2 วันศุกร์ที่ 2 สิงหาคม 2478 เมื่อได้มีการอภิปรายสิ้นสุดลงแล้ว ที่ประชุมลงมติไว้วางใจรัฐมนตรีที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่

2. การเปิดอภิปรายทั่วไปในปี 2478 สมัย พลเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นการอภิปรายทั่วไปในญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีทั้งคณะ เกี่ยวกับหลักความสงบภายใน หลักเศรษฐกิจ หลักการศึกษา โดยนายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ เป็นผู้เสนอ

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ 15/2478 (สามัญ) สมัยที่ 2 วันเสาร์ที่ 12 ตุลาคม 2478 เมื่อได้มีการอภิปรายสิ้นสุดลงแล้ว ที่ประชุมลงมติให้ผ่านระเบียบวาระไป

3. การเปิดอภิปรายทั่วไปในปี 2481 สมัย พลเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นการอภิปรายทั่วไปเรื่องการเก็บเงินค่าเล่าเรียน โดยขุนชำนาญสุสาสน์ เป็นผู้เสนอ

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ 6/2481 (สามัญ) สมัยที่ 2 วันพุธที่ 20 กรกฎาคม 2481 เมื่อได้มีการอภิปรายแล้ว ผู้เสนอได้เสนอญัตติให้ผ่านระเบียบวาระไปแต่คณะรัฐมนตรีขอให้ที่ประชุมได้ลงมติ ที่ประชุมได้ลงมติไว้วางใจคณะรัฐมนตรี

4. การเปิดอภิปรายทั่วไปในปี 2488 สมัย พันตรี ควง อภัยวงศ์ เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นการอภิปรายทั่วไปในนโยบายของรัฐบาลอันเกี่ยวกับกระทรวงการคลังขึ้นค่าเช่าอาคาร และเรียกเงินกินเปล่ากับผู้เช่าอาคาร อยู่แล้วเกินขนาด โดยนายอรุณ ทองปัสโชติ เป็นผู้เสนอ

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ 8/2488 (สามัญ) สมัยที่ 2 วันจันทร์ที่ 6 สิงหาคม 2488 และการประชุมครั้งที่ 9/2488 (สามัญ) สมัยที่ 2 วันพฤหัสบดีที่ 9 สิงหาคม 2488 ภายหลังการอภิปรายสิ้นสุดลงแล้ว ผู้เสนอญัตติได้ขอถอนแต่ พันตรี ควง อภัยวงศ์ นายกรัฐมนตรีขอให้มีการลงมติโดยที่ประชุมได้ลงมติไว้วางใจคณะรัฐมนตรี

5. การเปิดอภิปรายทั่วไปในปี 2490 สมัย พลเรือตรี ถวัลย์ ชำรงนาวาสวัสดิ์ ร.น. (ราชนาวี) เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นการอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีทั้งคณะ ในนโยบายด้านต่าง ๆ คือ การรักษาความสงบเรียบร้อยภายใน ความมั่นคงทางการเงินของชาติ การดำเนินการทางเศรษฐกิจผิดพลาด การต่างประเทศที่ไม่อาจสร้างความเชื่อถือได้กับนานาประเทศได้ ใช้อำนาจทางการเมืองแทรกแซงในราชการประจำ ไม่สามารถรักษาระดับของข้าราชการให้อยู่ในระดับที่สมควร ในทางการศึกษาของชาติไม่สามารถ

ปรับปรุงและดำเนินการตามนโยบายและไม่สามารถค้นหาข้อเท็จจริงในกรณีสวรรคตของในหลวง รัชกาลที่ 8 โดย พันตรี ควง อภัยวงศ์ เป็นผู้เสนอ

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ 3/2490 (สามัญ) ชุดที่ 1 วันจันทร์ที่ 19 พฤษภาคม 2490 ครั้งที่ 4/2490 (สามัญ) ชุดที่ 1 วันอังคารที่ 20 พฤษภาคม 2490 ครั้งที่ 5/2490 (สามัญ) ชุดที่ 1 วันพุธที่ 21 พฤษภาคม 2490 ครั้งที่ 6/2490 (สามัญ) ชุดที่ 1 วันพฤหัสบดีที่ 22 พฤษภาคม 2490 ครั้งที่ 7/2490 (สามัญ) ชุดที่ 1 วันศุกร์ที่ 23 พฤษภาคม 2490 ครั้งที่ 8/2490 (สามัญ) ชุดที่ 1 วันเสาร์ที่ 24 พฤษภาคม 2490 ครั้งที่ 9/2490 (สามัญ) ชุดที่ 1 วันอาทิตย์ที่ 25 พฤษภาคม 2490 ครั้งที่ 10/2490 (สามัญ) ชุดที่ 1 วันจันทร์ที่ 26 พฤษภาคม 2490 และในการประชุมครั้งที่ 11/2490 (สามัญ) ชุดที่ 1 วันอังคารที่ 27 พฤษภาคม 2490 ที่ประชุมได้ลงมติไว้วางใจรัฐมนตรีทั้งคณะ ต่อมาในวันที่ 28 พฤษภาคม 2490 คณะรัฐมนตรีได้กราบถวายบังคมลาออกจากตำแหน่งเพื่อให้มีการจัดตั้งคณะรัฐมนตรีขึ้นใหม่ และ พลเรือตรี ถวัลย์ ธำรงนาวาสวัสดิ์ ได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้กลับมาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่ง

6. การเปิดอภิปรายทั่วไปในปี 2517 สมัย นายสัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นการอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเกี่ยวกับนโยบายการเงินของชาติ (การพิมพ์ธนบัตร) การเปิดประมูลโรงเหล็กฯ โดยนายสมัคร สุนทรเวช กับคณะ เป็นผู้เสนอ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภาได้พิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ 17/2517 วันพฤหัสบดีที่ 12 ธันวาคม 2517 และในการประชุมครั้งที่ 18/2517 วันศุกร์ที่ 13 ธันวาคม 2517 ที่ประชุมได้ลงมติไว้วางใจ

หมายเหตุ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 มาตรา 234 กำหนดว่า “นับตั้งแต่วันใช้รัฐธรรมนูญนี้จนถึงวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามมาตรา 233 ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติตามธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2515 ทำหน้าที่รัฐสภาตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้...”

7. การเปิดอภิปรายทั่วไปในปี 2522 สมัย พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นการอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลจำนวน 8 คน เกี่ยวกับเรื่องการบริหารจัดการขนส่งและโทรคมนาคม ปัญหาทางเศรษฐกิจ (ค่าครองชีพ ดุลการค้าต่างประเทศ) ความสงบเรียบร้อยและความสงบสุขของประชาชน ปัญหาอาชญากรรม การครองชีพและการทำมาหากิน ปัญหาด้านการพลังงาน (น้ำมันและแก๊สขาดแคลนและมีราคาสูง) โดยหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช กับคณะ เป็นผู้เสนอ

รัฐสภาได้พิจารณาในคราวประชุมร่วมกันครั้งที่ 5/2522 (สมัยวิสามัญ) วันพุธที่ 10 ตุลาคม 2522 ครั้งที่ 6/2522 (สมัยวิสามัญ) วันพฤหัสบดีที่ 11 ตุลาคม 2522 ครั้งที่ 7/2522 (สมัยวิสามัญ) วันศุกร์ที่ 12 ตุลาคม 2522 ครั้งที่ 8/2522 (สมัยวิสามัญ) วันจันทร์ที่ 15 ตุลาคม 2522 ต่อมาในการประชุมครั้งที่ 9/2522 (สมัยวิสามัญ) วันอังคารที่ 16 ตุลาคม 2522 ที่ประชุมลงมติไว้วางใจรัฐมนตรีทุกคน

หมายเหตุ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 มาตรา 203 กำหนดว่า “ในวาระเริ่มแรกเมื่อใช้รัฐธรรมนูญนี้แล้ว นอกจากกรณีที่มีบัญญัติไว้ในมาตรา 143 การดำเนินการดังต่อไปนี้ ให้กระทำในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาด้วย” กล่าวคือ การเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรา 137

8. การเปิดอภิปรายทั่วไปในปี 2523 สมัย พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี เกี่ยวกับปัญหาด้านเศรษฐกิจ (น้ำมัน เงินเพื่อ เงินตั้งราคาสินค้าแพง) ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ปัญหานโยบายทางการเมืองภายในปัญหา นโยบาย และการดำเนินการเกี่ยวกับผู้อพยพเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายและปัญหาการบริหารงานของนายกรัฐมนตรี โดยหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช กับคณะ เป็นผู้เสนอ

โดยมีการบรรจุระเบียบวาระการประชุมร่วมกันของรัฐสภาครั้งที่ 2/2523 (วิสามัญ สมัยที่สอง) วันจันทร์ที่ 3 มีนาคม 2523 ยังไม่มีการอภิปราย เพราะนายกรัฐมนตรีได้ประกาศลาออกจากตำแหน่ง ในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาครั้งที่ 1/2523 (วิสามัญ สมัยที่สอง) วันศุกร์ที่ 29 กุมภาพันธ์ 2523 จึงทำให้ผู้ตัดขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีจึงเป็นอันตกไป และได้เปลี่ยนมาเป็นการหารือภายในแทน

หมายเหตุ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 มาตรา 203 กำหนดว่า “ในวาระเริ่มแรกเมื่อใช้รัฐธรรมนูญนี้แล้ว นอกจากกรณีที่มีบัญญัติไว้ในมาตรา 143 การดำเนินการดังต่อไปนี้ ให้กระทำในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาด้วย” กล่าวคือ การเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรา 137

9. การเปิดอภิปรายทั่วไปในปี 2524 สมัย พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นการอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล จำนวน 6 คน เกี่ยวกับปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ และการพาณิชย์ ความปลอดภัยแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ปรามปรามอาชญากรรม เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจกดขี่ข่มเหงประชาชนการปฏิรูประบบราชการให้มีประสิทธิภาพ ปัญหาแรงงานอุตสาหกรรม การดำเนินงานของการปิโตรเลียม อุตสาหกรรมขนาดย่อม เป็นต้น โดยนายสมักร สุนทรเวช กับคณะ เป็นผู้เสนอ

รัฐสภาได้พิจารณาในคราวประชุมร่วมกันครั้งที่ 2/2524 (สามัญ) วันศุกร์ที่ 29 พฤษภาคม 2524 ต่อมาในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 3/2524 (สามัญ) วันจันทร์ที่ 1 มิถุนายน 2524 ที่ประชุมได้ลงมติไว้วางใจรัฐมนตรีทุกคน

หมายเหตุ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 มาตรา 203 กำหนดว่า “ในวาระเริ่มแรกเมื่อใช้รัฐธรรมนูญนี้แล้ว นอกจากกรณีที่มีบัญญัติไว้ในมาตรา 143 การดำเนินการดังต่อไปนี้ ให้กระทำในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาด้วย” กล่าวคือ การเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรา 137

10. การเปิดอภิปรายทั่วไปในปี 2525 สมัย พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นการอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล จำนวน 8 คน เกี่ยวกับการดำเนินนโยบายทางการเงินการคลัง (ลดค่าเงินบาท) นโยบายข้าว พืชเศรษฐกิจ (ด้านการผลิตและการตลาด) นโยบายในการค้าต่างประเทศ (การค้าข้าว) นโยบายด้านทรัพยากรธรรมชาติ (แก๊สธรรมชาติ โรงงานแยกแก๊ส โรงงานโซดาแอซ) นโยบายอ้อยและน้ำตาล นโยบายด้านการคมนาคม (การสร้างท่าเรือน้ำลึก การสร้างท่าเรือพาณิชย์ สนามบินพาณิชย์ สนามบินนานาชาติ) รัฐวิสาหกิจ (องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ การรถไฟ องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ องค์การโทรศัพท์) การสร้างทางของกรมทางหลวง นโยบายด้านการเคหะ โจรผู้ร้ายชุกชุม การก่อวินาศกรรม การฆาตกรรม นโยบายด้านการศึกษา (เด็กไม่มีที่เรียน) เจ้าหน้าที่ทางการทูตของไทย ถูกสหรัฐอเมริกาจับกุม เป็นต้น โดยพลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอและ

รัฐสภาได้พิจารณาในคราวประชุมร่วมกันครั้งที่ 4/2525 (สามัญ) วันพุธที่ 2 มิถุนายน 2525 ถึงวันพฤหัสบดีที่ 3 มิถุนายน 2525 ต่อมาในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 5/2525 (สามัญ) วันศุกร์ที่ 4 มิถุนายน 2525 ที่ประชุมได้ลงมติไว้วางใจรัฐมนตรีทุกคน

หมายเหตุ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 มาตรา 203 กำหนดว่า “ในวาระเริ่มแรกเมื่อใช้รัฐธรรมนูญนี้แล้ว นอกจากกรณีที่มีบัญญัติไว้ในมาตรา 143 การดำเนินการดังต่อไปนี้ให้กระทำในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาด้วย” กล่าวคือ การเปิดอภิปรายทั่วไปไปตามมาตรา 137

11. การเปิดอภิปรายทั่วไปในปี 2526 สมัย พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม เกี่ยวกับปัญหา ด้านการคมนาคม คือ การขึ้นค่าโดยสารรถไฟ โดยพลตรี ประมาณ อติเรกสาร กับคณะ เป็นผู้เสนอ

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ 11/2526 (สมัยสามัญ) วันพุธที่ 13 กรกฎาคม 2526 เมื่อได้มีการอภิปรายสิ้นสุดลงแล้ว ได้มีการยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษาและที่ประชุมได้ลงมติให้ผ่านระเบียบวาระไป

12. การเปิดอภิปรายทั่วไปในปี 2527 สมัย พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นการอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจพลเอก สิทธิ จิรโรจน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เกี่ยวกับเรื่องการรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคม การดำเนินการทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย การปฏิรูประบบราชการให้มีประสิทธิภาพ ยาเสพติดให้โทษ และการบริหารบ้านเมือง โดยพลตรี ประมาณ อติเรกสาร กับคณะ เป็นผู้เสนอ

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ 1/2527 (สมัยสามัญ) วันพฤหัสบดีที่ 3 พฤษภาคม 2527 แต่เนื่องจากผู้เสนอญัตติไม่ชี้แจงในที่ประชุม ประธานสภาผู้แทนราษฎร (นายอุทัย พิมพ์ใจชน) จึงวินิจฉัยว่าญัตตินี้ตกไปตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

13. การเปิดอภิปรายทั่วไปในปี 2528 สมัย พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรครั้งที่ 5/2528 (สมัยสามัญ) เป็นพิเศษ วันพุธที่ 29 พฤษภาคม 2528 ประธานรัฐสภาได้มีหนังสือแจ้งถึงผลการพิจารณาญัตติด่วน เพื่อให้มีการตีความรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 137 โดยนายเกษม ศิริสัมพันธ์ เป็นผู้เสนอ และได้ลงมติว่าญัตติเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีกับรัฐมนตรี เป็นรายบุคคลตามมาตรา 137 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยพลตรี ประมาณ อติเรกสาร กับคณะ เป็นผู้เสนอนั้นไม่ชอบด้วยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 และจะดำเนินการต่อไปไม่ได้ และจากนั้นนายปิยะฉัตร วัชรภรณ์ ได้เสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำในญัตติเปิดอภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีกับรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลเป็นญัตติเปิดอภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีในฐานะรัฐมนตรีผู้บังคับบัญชาสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลตามมาตรา 137 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่ประชุมได้ลงมติไม่เห็นชอบให้แก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำในญัตติดังกล่าวทำให้ญัตติดังกล่าวตกไป

14. การเปิดอภิปรายทั่วไปในปี 2529 สมัย พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจร้อยตำรวจเอก สุรัตน์ โอสถานุเคราะห์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง

พาณิชย์ โดยนายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์ กับคณะ เป็นผู้เสนอเกี่ยวกับปัญหาทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงของประเทศจากการนำเข้าไม้จากต่างประเทศ

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ 11/2529 (สมัยสามัญ) วันพุธที่ 8 ตุลาคม 2529 ต่อมาในการประชุมครั้งที่ 12/2529 (สมัยสามัญ) วันพฤหัสบดีที่ 9 ตุลาคม 2529 ที่ประชุมลงมติไว้วางใจ

15. การเปิดอภิปรายทั่วไปในปี 2530 สมัย พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีทั้งคณะ โดยนายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ เรื่องการรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ปัญหาอาวุธสงคราม ความปลอดภัยของพระราชวงศ์ ด้านสุขภาพและอนามัยของประชาชนเกี่ยวกับนมปนเปื้อนสารกัมมันตภาพรังสีและยาปลอม การทุจริตต่อหน้าที่ การบริหารการเงินการคลังของประเทศล้มเหลว ขาดความเชื่อถือในรัฐบาลของประชาชนทั้งในและนอกประเทศ ภาวะแห้งแล้ง ขาดการคุ้มครองผลประโยชน์ของคนไทยภายในและต่างประเทศ ไม่ดำเนินนโยบายต่างประเทศที่เหมาะสม และการทำหลักฐานเท็จเพื่อขอรับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ 5/2530 (สมัยสามัญ สมัยที่ 1) เป็นพิเศษ วันพุธที่ 22 เมษายน 2530 แต่เนื่องจากมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 15 คน ได้ขอถอนชื่อจากการเป็นผู้ร่วมเสนอญัตติฯ ดังกล่าว ที่ประชุมได้ลงมติให้ความยินยอมในการถอนชื่อ ดังนั้นจำนวนผู้เข้าชื่อเสนอญัตติฯ ที่เหลือจึงไม่ถึงจำนวนหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร ตามที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 137 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 จึงไม่สามารถเสนอญัตติฯ ดังกล่าวได้

16. การเปิดอภิปรายทั่วไปในปี 2530 สมัย พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ นายบรรหาร ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม โดยนายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ เกี่ยวกับเรื่องใช้อำนาจหน้าที่ในทางไม่สุจริตเกี่ยวกับการเลือกตั้งและทำให้รัฐสูญเสียเงินงบประมาณแผ่นดินอย่างมหาศาลเพื่อผลประโยชน์ของบริษัทของตนเอง เกี่ยวกับการอนุมัติการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ 9/2530 (สมัยสามัญ สมัยที่สอง) เป็นพิเศษ วันพุธที่ 21 ตุลาคม 2530 และต่อมาในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 10/2530 (สมัยสามัญ สมัยที่สอง) วันพฤหัสบดีที่ 22 ตุลาคม 2530 ที่ประชุมลงมติไว้วางใจ

17. การเปิดอภิปรายทั่วไปในปี 2531 สมัย พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายสันติ ชัยวิริตนะ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย โดยนายณรงค์ วงศ์วรรณกับคณะ เป็นผู้เสนอ เรื่องความยินยอมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐคือ กรมโยธาธิการ นำทรัพย์สินของทางราชการไปดำเนินการเจาะบ่อบาดาลที่บริเวณหน้าบ้านของตน เป็นการแสวงประโยชน์เพื่อตนหรือผู้อื่นโดยทุจริต ด้วยการใช้งบประมาณและทรัพย์สินของทางราชการ

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ 17/2531 (สมัยสามัญ) เป็นพิเศษ วันพุธที่ 19 ตุลาคม 2531 และในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 18/2531 (สมัยสามัญ) วันพฤหัสบดีที่ 20 ตุลาคม 2531 ที่ประชุม ลงมติไว้วางใจ

18. การเปิดอภิปรายทั่วไปในปี 2532 สมัย พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจเป็นรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล จำนวน 4 คน โดยนายณรงค์ วงศ์วรรณ กับคณะ เป็นผู้เสนอ เรื่องรัฐบาลได้บริหารราชการแผ่นดินโดยไร้ประสิทธิภาพขาดวิจรรย์ญาณ ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่องานและกระทบกระเทือนต่อประโยชน์สุขของประชาชนใช้อำนาจหน้าที่ดำเนินการเพื่อประโยชน์อันมิใช่เป็นของประชาชนอย่างแท้จริง

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ 18/2532 (สมัยสามัญ) เป็นพิเศษ วันพุธที่ 19 กรกฎาคม 2532 และครั้งที่ 19/2532 (สมัยสามัญ) วันพฤหัสบดีที่ 20 กรกฎาคม 2532 ต่อมาในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรครั้งที่ 20/2532 (สมัยสามัญ) เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ 21 กรกฎาคม 2532 ที่ประชุมได้ลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีทุกคน

19. การเปิดอภิปรายทั่วไปในปี 2533 สมัย พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีทั้งคณะ โดยนายณรงค์ วงศ์วรรณ กับคณะ เป็นผู้เสนอ เรื่องคณะรัฐมนตรีที่บริหารประเทศก่อให้เกิดปัญหาแก่ชาติ ได้แก่ปัญหาด้านเศรษฐกิจและการคลัง ปัญหาด้านการเมืองทั้งภายในและภายนอกประเทศ ปัญหาความไม่มั่นคงทั้งภายในราชอาณาจักรและบริเวณพรมแดนของประเทศ ตลอดจนปัญหาทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ 19/2533 (สมัยสามัญ) เป็นพิเศษ วันพุธที่ 8 กรกฎาคม 2533 ครั้งที่ 20/2533 (สมัยสามัญ) วันพฤหัสบดีที่ 19 กรกฎาคม 2533 ครั้งที่ 21/2533 (สมัยสามัญ) เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ 20 กรกฎาคม 2533 และในการประชุมครั้งที่ 22/2533 (สมัยสามัญ) เป็นพิเศษ วันเสาร์ที่ 21 กรกฎาคม 2533 ที่ประชุมได้ลงมติไว้วางใจรัฐมนตรีทั้งคณะ

20. การเปิดอภิปรายทั่วไปในปี 2536 สมัย นายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีทั้งคณะและเป็นรายบุคคล

- การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีทั้งคณะ

โดยพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ กับคณะ ได้เสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีทั้งคณะ เกี่ยวกับความล้มเหลวในการบริหารราชการแผ่นดินอันเนื่องมาจากความขาดเอกภาพในการบริหารของรัฐมนตรีร่วมคณะซึ่งมาจากต่างพรรคการเมืองและทั้งไม่มีประสิทธิภาพในการบริหารไม่ยึดถือนโยบายที่แถลงไว้ต่อรัฐสภา รัฐมนตรีบางคนมีพฤติกรรมส่อไปในทางไม่มุ่งประโยชน์ส่วนรวม หากแต่ใช้อำนาจหน้าที่เพื่อประโยชน์ตนและพวกพ้อง และรัฐมนตรีบางคนมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมที่สมควรจะดำรงตำแหน่งต่อไป ก่อให้เกิดปัญหาด้านเศรษฐกิจและการคลัง ปัญหาด้านการเมืองทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงในราชอาณาจักรรวมทั้งบริเวณพรมแดนของประเทศ และปัญหาทางสังคมและสิทธิมนุษยชน

- การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็น รายบุคคล

โดยพลตำรวจเอก ประमाण อติเรกสาร กับคณะ ได้เสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล เรื่องรัฐบาลได้บริหารราชการแผ่นดินโดยไร้ประสิทธิภาพ ขาดความรู้ความสามารถขาดวิจรรย์ญาณ ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง ความไม่สงบสุข ความ

ไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ตลอดจนส่งผลกระทบต่อราคาผลิตผลทางการเกษตรที่ตกต่ำอย่างไม่เคยมีมาก่อนอีกทั้งเป็นเหตุให้เกิดความไม่มั่นคงขึ้นทั้งภายในและนอกราชอาณาจักร เป็นผลให้เกิดความเสียหายต่อประเทศ และกระทบกระเทือนต่อประโยชน์สุขของประชาชน มีเลศนัยในการใช้อำนาจหน้าที่ดำเนินการเพื่อประโยชน์อันมิใช่เป็นของประชาชนอย่างแท้จริง จึงสมควรจะให้ดำรงตำแหน่งในการบริหารราชการ

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาญัตติทั้ง 2 ญัตติดังกล่าวรวมกัน ในการประชุม ครั้งที่ 10/2536 (สมัยสามัญ ครั้งที่สอง) วันพุธที่ 9 มิถุนายน 2536 ครั้งที่ 11/2536 (สมัยสามัญ ครั้งที่สอง) วันพฤหัสบดีที่ 10 มิถุนายน 2536 ครั้งที่ 12/2536 (สมัยสามัญ ครั้งที่สอง) วันศุกร์ที่ 11 มิถุนายน 2536 และในการประชุม ครั้งที่ 13/2536 (สมัยสามัญ ครั้งที่สอง) วันเสาร์ที่ 12 มิถุนายน 2536 ที่ประชุมได้ลงมติไว้วางใจรัฐมนตรีทั้งคณะและลงมติไว้วางใจรัฐมนตรีทุกคน

21. การเปิดอภิปรายทั่วไปในปี 2536 สมัยนายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลจำนวน 2 คน โดยพลตำรวจเอก ประमाण อติเรกสาร กับคณะ เป็นผู้เสนอ เรื่องการบริหารราชการแผ่นดินโดยไร้ประสิทธิภาพ ขาดความรู้ความสามารถและขาดความชอบธรรม ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อการบริหารราชการแผ่นดิน เศรษฐกิจ ความสงบสุข ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ตลอดจนส่งผลกระทบต่อราคาผลิตผลทางการเกษตรที่ ตกต่ำอย่างไม่เคยมีมาก่อนเป็นผลให้เกิดความเสียหายต่อประเทศชาติและประชาชน และกระทบกระเทือนต่อประโยชน์สุขของประชาชน

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ 15/2536 (สมัยสามัญ ครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ 10 พฤศจิกายน 2536 และครั้งที่ 16/2536 (สมัยสามัญ ครั้งที่หนึ่ง) วันพฤหัสบดีที่ 11 พฤศจิกายน 2536 และในการประชุมครั้งที่ 17/2536 (สมัยสามัญ ครั้งที่หนึ่ง) วันศุกร์ที่ 12 พฤศจิกายน 2536 ที่ประชุมได้ลงมติไว้วางใจรัฐมนตรีทุกคน

22. การเปิดอภิปรายทั่วไปในปี 2537 สมัยนายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรีเป็นการเปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรี เป็นรายบุคคลจำนวน 4 คน โดยนายบรรหาร ศิลปอาชา กับคณะ เป็นผู้เสนอ เกี่ยวกับเรื่องการบริหารราชการแผ่นดินโดยไร้ประสิทธิภาพ ขาดความรู้ความสามารถขาดวิจรรย์ญาณและขาดความชอบธรรม ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อการบริหารราชการแผ่นดินโดยใช้เงื่อนไขของระบอบประชาธิปไตยเพื่อประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ 23/2537 (สมัยสามัญครั้งที่สอง) วันพุธที่ 27 กรกฎาคม 2537 ครั้งที่ 24/2537 (สมัยสามัญ ครั้งที่สอง) วันพฤหัสบดีที่ 28 กรกฎาคม 2537 และในการประชุมครั้งที่ 25/2537 (สมัยสามัญ ครั้งที่สอง) วันศุกร์ที่ 29 กรกฎาคม 2537 ที่ประชุมได้ลงมติไว้วางใจรัฐมนตรีทุกคน

23. การเปิดอภิปรายทั่วไปในปี 2538 สมัยนายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีทั้งคณะ โดยนายบรรหาร ศิลปอาชา กับคณะ เป็นผู้เสนอ เกี่ยวกับเรื่องการบริหารราชการแผ่นดินโดยไร้ประสิทธิภาพ ขาดความรู้ความสามารถขาดวิจรรย์ญาณและขาดความชอบธรรม ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อการบริหารราชการแผ่นดิน

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ 4/2538 (สมัยสามัญ ครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ วันพุธที่ 17 พฤษภาคม 2538 และครั้งที่ 5/2538 (สมัยสามัญ ครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ 18 พฤษภาคม 2538 โดยกำหนดให้วันศุกร์ที่ 19 พฤษภาคม 2538 เป็นวันลงมติในญัตตินี้ แต่ก่อนที่ลงมติในญัตติดังกล่าว ได้มีการประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎรจึงไม่มีการลงมติ

โดยก่อนที่จะมีการเสนอญัตติเปิดอภิปรายทั่วไปในครั้งนี้ นายบรรหาร ศิลปอาชา กับคณะได้มีการเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรี 2 คนก่อนหน้านั้น คือ นายนิพนธ์ พร้อมพันธุ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และนายสุเทพ เทือกสุบรรณ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เกี่ยวกับเรื่องการบริหารราชการแผ่นดินโดยไร้ประสิทธิภาพ ขาดความรู้ความสามารถขาด วิจารณ์ญาณและขาดความชอบธรรม ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อการบริหารราชการแผ่นดิน โดยใช้เงื่อนไขของระบอบประชาธิปไตยเพื่อประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง

ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้บรรจุญัตติดังกล่าวเข้าระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 13/2537 (สมัยสามัญ ครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันพุธที่ 14 ธันวาคม 2537 โดยจะใช้อภิปรายประเด็นเกี่ยวกับการออกเอกสาร ส.ป.ก 4-01 เช่นเดียวกัน แต่เนื่องจาก นายสุเทพ เทือกสุบรรณ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ขอลาออกเมื่อวันอังคารที่ 6 ธันวาคม 2537 และนายนิพนธ์ พร้อมพันธุ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ขอลาออกเช่นกัน เมื่อวันอังคารที่ 13 ธันวาคม 2537 ก่อนที่จะมีการเปิดการอภิปรายทั่วไป จึงทำให้ไม่มีการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีทั้งสองท่านดังกล่าว

24. การเปิดอภิปรายทั่วไปในปี 2539 สมัยนายบรรหาร ศิลปอาชา เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลจำนวน 10 คน โดยนายชวน หลีกภัย กับคณะ เป็นผู้เสนอ เกี่ยวกับเรื่องการบริหารราชการแผ่นดินโดยไร้ประสิทธิภาพ ไม่เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลที่แถลงไว้ต่อรัฐสภา ขาดความรู้ ความสามารถ วิจารณ์ญาณ จริยธรรมและความชอบธรรมทั้งยังมีการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย มีความประพฤติฉ้อฉล ยึดผลประโยชน์ของตนและพวกพ้องมากกว่าของประชาชน ไม่สมควรที่จะดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีต่อไป พฤติกรรมดังกล่าวได้สร้างความเสียหายต่อประเทศชาติ และกระทบกระเทือนความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างกว้างขวาง ดังนี้

ทางด้านเศรษฐกิจ ได้สร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชนอย่างมากเนื่องจากไม่สามารถรักษาระดับราคาสินค้าที่จำเป็นต่อการอุปโภคและบริโภคให้เหมาะสมได้ และประสบความล้มเหลวในการแก้ไขปัญหาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ เช่น ปัญหาการขาดดุลบัญชีเดินสะพัด นอกจากนี้การดำเนินการโครงการต่าง ๆ โดยเฉพาะโครงการที่ต้องร่วมงานกับภาคเอกชนมิได้ยึดหลักความถูกต้องเหมาะสม ความเป็นธรรมและผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง พฤติกรรมเหล่านี้ได้ทำลายความเชื่อมั่นศรัทธาในสถาบันหลัก ๆ ที่รับผิดชอบการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและส่งผลกระทบต่อขีดความสามารถในการแข่งขันของระบบเศรษฐกิจโดยรวมอย่างรุนแรง

ทางด้านสังคมการเมืองและการบริหาร ได้ประสบความล้มเหลวในการรักษาความสงบเรียบร้อยและความสงบสุขของประชาชนไม่ปกป้อง แต่กลับลดทอนสิทธิเสรีภาพของประชาชนและสื่อมวลชนที่พึงจะมี

ในระบอบประชาธิปไตย ทั้งยังมีพฤติกรรมในลักษณะการเลือกปฏิบัติ ส่งผลให้ประชาชนขาดความเชื่อถือในความศักดิ์สิทธิ์และความเสมอภาคในการบังคับใช้กฎหมาย การโยกย้ายแต่งตั้งข้าราชการ กรรมการในรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานของรัฐมีเลศนัย เป็นผลให้กระทบกระเทือนขวัญและกำลังใจของข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ ทำให้เกิดความเสียหายในการปฏิบัติราชการ

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ 18/2539 (สมัยสามัญ ครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ วันพุธที่ 8 พฤษภาคม 2539 ครั้งที่ 19/2539 (สมัยสามัญ ครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ 9 พฤษภาคม 2539 ครั้งที่ 20/2539 (สมัยสามัญ ครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ 10 พฤษภาคม 2539 และในการประชุมครั้งที่ 21/2539 (สมัยสามัญ ครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ วันเสาร์ที่ 11 พฤษภาคม 2539 ที่ประชุมได้ลงมติไว้วางใจรัฐมนตรีทุกคน

25. การเปิดอภิปรายทั่วไปในปี 2539 สมัยนายบรรหาร ศิลปอาชา เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายบรรหาร ศิลปอาชา นายกรัฐมนตรี โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 158 คน เป็นผู้เสนอ เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินโดยขาดความรู้ ความสามารถ ไร้ประสิทธิภาพ ไร้ประสิทธิผล ขาดวิสัยทัศน์ ขาดวิจรรณญาณ ขาดคุณธรรม ขาดจริยธรรม ขาดภาวะแห่งความเป็นผู้นำ มีพฤติกรรมฉ้อฉลเห็นแก่ตัว ปิดความรับผิดชอบ ไร้ศักดิ์ศรี สมคบกับรัฐมนตรีร่วมรัฐบาลและพรรคพวก ใช้ตำแหน่งหน้าที่ อิทธิพล แสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ ปลอ่ยปละละเลยให้มีการฉ้อราษฎร์บังหลวง คำนึงถึงความอยู่รอดส่วนตัวมากกว่าความอยู่รอดของประเทศชาติโดยรวม ทั้งมีการกระทำผิดกฎหมาย ไม่ปฏิบัติตามนโยบายที่แถลงไว้ต่อรัฐสภา จงใจลิดรอนสิทธิเสรีภาพในการรับรู้ข่าวสารของประชาชน บีบบังคับสื่อสารมวลชนให้เน้นการเสนอข่าวด้านเดียว โดยเจตนาปกปิดความชั่วร้าย ทั้งของส่วนตนและรัฐบาล ซึ่งพฤติกรรมการบริหารราชการแผ่นดินดังกล่าวได้ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างใหญ่หลวงแก่บ้านเมือง ทั้งทางด้านการบริหาร การต่างประเทศ การเมือง เศรษฐกิจ สังคมและจริยธรรม

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ 21/2539 (สมัยสามัญ ครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ 18 กันยายน 2539 ครั้งที่ 22/2539 (สมัยสามัญ ครั้งที่หนึ่ง) วันพฤหัสบดีที่ 19 กันยายน 2539 ครั้งที่ 23/2539 (สมัยสามัญ ครั้งที่หนึ่ง) วันศุกร์ที่ 20 กันยายน 2539 และในการประชุมครั้งที่ 24/2539 (สมัยสามัญ ครั้งที่หนึ่ง) วันเสาร์ที่ 21 กันยายน 2539 ที่ประชุมได้ลงมติไว้วางใจ ต่อมาในวันที่ 27 กันยายน 2539 นายบรรหาร ศิลปอาชา นายกรัฐมนตรีได้ประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎร เป็นเหตุให้สภาผู้แทนราษฎรชุดนี้สิ้นสุดลง

26. การเปิดอภิปรายทั่วไปในปี 2540 สมัยพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 158 คน เป็นผู้เสนอ เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินที่มีพฤติกรรมการบริหารที่สับสน ขาดความรับผิดชอบทั้งคำพูด การแสดงออกและการตัดสินใจ สะท้อนให้เห็นถึงความไร้ความสามารถ ไร้ประสิทธิภาพ ปราศจากภาวะความเป็นผู้นำด้วยวิจรรณญาณ ขาดวิสัยทัศน์ ปิดความรับผิดชอบให้พ้นตัว ทั้งยังมีพฤติกรรมฉ้อฉลเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวและพรรคพวก เลือกปฏิบัติปลอ่ยปละละเลยให้มีการฉ้อราษฎร์บังหลวงแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ ท่ามกลางความเดือดร้อนของประชาชน ไม่ให้ความเป็นธรรมต่อข้าราชการประจำ จนส่งผลต่อขวัญกำลังใจ ประสิทธิภาพและการยึดถือคุณธรรมในระบบราชการ เจตนา

หลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย จงใจปิดบังปิดเบือนข้อมูล ข้อเท็จจริง อันสาธารณชนพึงรับรู้ ปล่อยให้มีการคุกคามการเสนอข่าวสารของสื่อมวลชน ลิดรอนสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของประชาชน โดยมีเจตนาปิดกั้นความล้มเหลวในการบริหารราชการแผ่นดินของตน

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ 23/2540 (สมัยสามัญ ครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ วันพุธที่ 24 กันยายน 2540 ครั้งที่ 24/2540 (สมัยสามัญ ครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ 25 กันยายน 2540 ครั้งที่ 25/2540 (สมัยสามัญ ครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ 26 กันยายน 2540 ประเด็นสำคัญที่ใช้ในการอภิปรายครั้งนี้คือ ความผิดพลาดในการบริหารงานโดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจเป็นสำคัญ ในการประชุมครั้งที่ 26/2540 (สมัยสามัญ ครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ วันเสาร์ที่ 27 กันยายน 2540 ที่ประชุมได้ลงมติไว้วางใจ

27. การอภิปรายทั่วไปในปี 2541 สมัยนายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีทั้งคณะ โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 154 คน เป็นผู้เสนอ เกี่ยวกับเรื่องพฤติกรรมและพฤติการณ์ที่ส่อไปในทางทุจริตคดีมิชอบ ไร้ประสิทธิภาพ ปล่อยให้มีการฉ้อราษฎร์บังหลวง เพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเองและหรือพวกพ้อง การละเลยไม่เอาใจใส่ที่จะปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและนโยบายที่แถลงไว้ต่อรัฐสภา ไม่สามารถดูแลพี่น้องประชาชนให้มีความมั่นใจในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ไร้ความรุนแรงและกระทำการอันโหดร้ายทารุณต่อประชาชน ช่มชู้คุกคามสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคฝ่ายค้าน ปิดเบือนและขาดไร้ซึ่งการยึดมั่นในหลักการ คุณธรรม จริยธรรม มุ่งแต่สร้างภาพและขาดความรับผิดชอบ

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ 29/2541 (สมัยประชุมสามัญทั่วไป) วันพุธที่ 18 มีนาคม 2541 ครั้งที่ 30/2541 (สมัยประชุมสามัญทั่วไป) วันพฤหัสบดีที่ 19 มีนาคม 2541 ครั้งที่ 31/2541 (สมัยประชุมสามัญทั่วไป) วันศุกร์ที่ 20 มีนาคม 2541 ต่อมาในการประชุมครั้งที่ 32/2541 (สมัยประชุมสามัญทั่วไป) วันเสาร์ที่ 21 มีนาคม 2541 ที่ประชุมได้ลงมติไว้วางใจรัฐมนตรีทั้งคณะ

28. การอภิปรายทั่วไปในปี 2542 สมัยนายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นการอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลจำนวน 2 คน โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 127 คน เป็นผู้เสนอ เกี่ยวกับเรื่องการบริหารราชการแผ่นดินโดยไร้ประสิทธิภาพ ไม่เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลที่แถลงไว้ต่อรัฐสภา ขาดความรู้ความสามารถ ขาดวิจรรย์ญาณ ไม่มีจริยธรรมและความชอบธรรม ช่มเหงรังแกข้าราชการประจำ ทั้งยังมีการกระทำที่ผิดกฎหมาย มีความประพฤติฉ้อฉล ส่อไปในทางไม่สุจริต ยึดผลประโยชน์ของตนและพวกพ้องมากกว่าประชาชน

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ 15/2542 (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ 27 มกราคม 2542 ครั้งที่ 16/2542 (สมัยสามัญทั่วไป) วันพฤหัสบดีที่ 28 มกราคม 2542 และครั้งที่ 17/2542 (สมัยสามัญทั่วไป) วันศุกร์ที่ 29 มกราคม 2542 ในการประชุมครั้งที่ 18/2542 (สมัยสามัญทั่วไป) วันจันทร์ที่ 1 กุมภาพันธ์ 2542 ที่ประชุมได้ลงมติไว้วางใจรัฐมนตรีทุกคน

29. การอภิปรายทั่วไปในปี 2542 สมัยนายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีทั้งคณะ โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 128 คน เป็นผู้เสนอ เกี่ยวกับการบริหารประเทศชาติ โดยไม่เอาใจใส่ ดูแลทุกข์สุขของอาณาประชาราษฎร์โดยเฉพาะเกษตรกร

ปล่อยให้ราคาพืชผลทางการเกษตรตกต่ำ ใช้อำนาจรัฐข่มเหงรังแกทำร้ายราษฎรที่มาร้องขอความเป็นธรรม ลิดรอนสิทธิเสรีภาพในการรับรู้ข่าวสารของประชาชนประพาดตายเป็นช่องโหว่ เกื้อกูลต่ออำนาจเถื่อนทุกชนิด ให้ดำรงอยู่และขยายตัวในบ้านเมืองไม่ว่าจะเป็นการค้ายาเสพติด การค้าของเถื่อนทุกชนิด และการทำผิดกฎหมายนานาประการ ยอมตนเป็นหุ่นให้แก่กลุ่มนายทุนต่างชาติเอาเปรียบ ประเทศชาติและประชาชนไทย ทำให้นักธุรกิจไทยทั่วประเทศต้องล้มละลายและเสียหายมากที่สุดเป็นประวัติการณ์ ยินยอมให้กลุ่มทุนต่างชาติ บางกลุ่ม กอบโกยแสวงหาผลประโยชน์จากประเทศชาติและนักธุรกิจไทยโดยไม่เป็นธรรม เป็นรัฐบาลที่ทุจริต และรู้เห็นปกป้องคุ้มครองให้มี การทุจริต การฉ้อราษฎ์บังหลวงในหน่วยงานราชการ และหน่วยงานของรัฐ มากที่สุด ปกป้องผู้กระทำผิดไม่ให้ได้รับโทษตามกฎหมาย ใช้อำนาจข่มเหงรังแกข้าราชการที่ไม่เห็นด้วยกับตน เจตนายึดครองกลไกของรัฐไม่ว่าจะจะเป็นกองทัพ ตำรวจ หรือส่วนราชการอื่น แม้แต่รัฐวิสาหกิจ ให้เป็น เครื่องมือของพรรคการเมือง แทนที่จะเป็นหน่วยงานของชาติ ที่รับใช้ประเทศชาติและประชาชน ไม่มี จิตวิญญาณประชาธิปไตย ทำลายเจตนารมณ์ในการปฏิรูปการเมือง และทำลายกระบวนการประชาธิปไตย ของประชาชน เป็นรัฐบาลที่ไม่รับผิดชอบในทุกเรื่องที่เกิดขึ้นในบ้านเมือง บริหารประเทศโดยไร้ จริยธรรม เอาแต่ใส่ร้ายป้ายสี โกงหกหลอกลวง ปัดความรับผิดชอบและแก้ตัวไปวัน ๆ ขาดภูมิปัญญาในการบริหาร ประเทศ เป็นรัฐบาลที่ล้มละลายในการดำเนินนโยบายด้านต่างประเทศ นอกจากนี้ผู้นำรัฐบาล ยังไร้วิสัยทัศน์ ไร้ความสามารถ และไร้ประสิทธิภาพในการบริหารประเทศ ขาดความเป็นผู้นำที่ก่อให้เกิดความมีเอกภาพ ในการบริหารงานทางด้านเศรษฐกิจ ตลอดจนการดำเนินนโยบายที่ผิดพลาดล้มเหลว ทำให้เกิดผลเสีย ต่อเศรษฐกิจของประเทศชาติอย่างร้ายแรง

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ 6/2542 (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ วันพุธที่ 15 ธันวาคม 2542 ครั้งที่ 7/2542 (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ 16 ธันวาคม 2542 ครั้งที่ 8/2542 (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ 17 ธันวาคม 2542 ครั้งที่ 9/2542 (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ วันเสาร์ที่ 18 ธันวาคม 2542 ในการประชุมครั้งที่ 10/2542 (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ วันจันทร์ที่ 20 ธันวาคม 2542 ที่ประชุมได้ลงมติด้วยคะแนนเสียงไว้วางใจรัฐมนตรีทั้งคณะ

30. การอภิปรายทั่วไปในปี 2545 สมัยพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลจำนวน 15 คน โดยสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร จำนวน 132 คน เป็นผู้เสนอ เกี่ยวกับการที่รัฐบาลมิได้ปราบปรามการทุจริตประพาดติมิชอบโดยเสมอ หน้าจริงจั่ง นโยบายประกาศสงครามกับคอร์รัปชันเป็นเพียงการสร้างภาพและเครื่องมือจัดการทางการเมืองกับ ฝ่ายอื่นที่ไม่ยอมเข้าพวก หรือศิโรราบต่อรัฐบาล แต่หากเป็นพวกพ้องของรัฐบาลก็จะได้รับการปกป้องละเว้น เป็นการเลือกปฏิบัติ ทั้งรัฐบาลยังปล่อยให้รัฐมนตรี และพวกพ้องแสวงหาประโยชน์จากการละเว้น การปฏิบัติหน้าที่ การใช้นโยบาย ใช้ตำแหน่งหน้าที่ราชการทั้งเพื่อประโยชน์ส่วนตนและเพื่อเป็นการต่างตอบแทนผลประโยชน์ต่อตัวบุคคลในคณะรัฐบาล การบริหารราชการแผ่นดินยุคนี้จึงเป็นการสมคบกันเอาอำนาจ บริหารมาใช้บริหาร “ธุรกิจการเมือง” ที่มีขุมข่ายโยงใยกับตัวบุคคลที่มีตำแหน่งหลายระดับในฝ่ายรัฐบาล อันมีลักษณะเป็น “เครือข่ายธุรกิจการเมือง” ทั้งยังมีการใช้นโยบายเป็นเครื่องมือเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ ส่วนตัวและพวกพ้อง จึงกล่าวได้ว่ายุค “คิดใหม่ ทำใหม่” คือยุคของการ “ทุจริตรูปแบบใหม่” หรือการ

“ทุจริตเชิงนโยบาย” โดยที่รัฐบาลไม่ได้เข้าไปป้องกันขัดขวางการหาประโยชน์ดังกล่าวใด ๆ ทั้งนี้เพราะต่างก็เป็นผู้หนึ่งที่ได้รับผลประโยชน์จากการ “ทุจริตเชิงนโยบาย” ดังกล่าว

นอกจากนี้รัฐบาลยังใช้อำนาจโดยมิชอบ คุกคามสิทธิเสรีภาพ ปิดหู ปิดตา ปิดปาก เพื่อสกัดกั้น การแสดงความคิดเห็นและการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน บีบบังคับ แทรกแซง สื่อสารมวลชนด้วย วิธีการสกปรก เพื่อหวังผลในการเสนอข่าวสารด้านเดียวเฉพาะที่เป็นประโยชน์ต่อรัฐบาลทั้งยังมีพฤติกรรมชอบใช้อำนาจบาตรใหญ่ข่มเหงรังแกข้าราชการตลอดจนเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีพฤติกรรมการบริหารราชการแผ่นดิน บกพร่อง ผิดพลาดปราศจากความรับผิดชอบ ไร้ประสิทธิภาพในหลายกรณี ก่อให้เกิดความเสียหายใหญ่หลวงต่อผลประโยชน์ของประเทศและประชาชน มีพฤติกรรมส่อทุจริต กระทำผิดระเบียบ ผิดกฎหมายไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ 26/2545 (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ 22 พฤษภาคม 2545 ครั้งที่ 27/2545 (สมัยสามัญทั่วไป) วันพฤหัสบดีที่ 23 พฤษภาคม 2545 ครั้งที่ 28/2545 (สมัยสามัญทั่วไป) วันศุกร์ที่ 24 พฤษภาคม 2545 ตั้งแต่เวลา 09.35 นาฬิกา จนถึง เวลา 19.55 นาฬิกา ของวันเสาร์ที่ 25 พฤษภาคม 2545 ต่อมาในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 29/2545 (สมัยสามัญทั่วไป) วันอังคารที่ 28 พฤษภาคม 2545 ที่ประชุมได้ลงมติไว้วางใจรัฐมนตรีทุกคน

31. การอภิปรายทั่วไปในปี 2546 สมัยพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลจำนวน 5 คน โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 130 คน เป็นผู้เสนอ เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินบกพร่อง ล้มเหลว ไร้ประสิทธิภาพ ไร้ความสามารถ ขาดจริยธรรม ไม่ปฏิบัติตามนโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อรัฐสภาและประชาชน นโยบายประกาศสงครามกับคอร์รัปชันเป็นแค่เครื่องมือ “สร้างภาพ” “ป้องกัน” มีการ “เลือกปฏิบัติ” “ละเว้น” เป็นหลายมาตรฐาน ทั้งยังมีการสมคบใช้ “นโยบาย” เป็นเครื่องมือแสวงหาผลประโยชน์โดยวิธีแยบยล ดูผิวเผินเสมือนสนองประโยชน์ส่วนรวม แต่เบื้องลึกคือ ประโยชน์ส่วนตัวและพรรคพวกซึ่งเป็นการ “ทุจริตรูปแบบใหม่” หรือการ “ทุจริตเชิงนโยบาย” ทั้งรัฐมนตรียังมีพฤติกรรมส่อทุจริตประพฤติมิชอบ ล้มเหลวในการจัดการกับการทุจริตละเลยการปฏิบัติหน้าที่เพื่อผลประโยชน์พวกพ้อง โดยไม่คำนึงถึงความเสียหายและประโยชน์ของประชาชน หากปล่อยให้บริหารราชการแผ่นดินจะเกิดความเสียหายแก่ประเทศชาติ ไม่มีที่สิ้นสุด

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ 28/2546 (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ 28 พฤษภาคม 2546 ครั้งที่ 29/2546 (สมัยสามัญทั่วไป) วันพฤหัสบดีที่ 29 พฤษภาคม 2546 ต่อมาในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรครั้งที่ 30/2546 (สมัยสามัญทั่วไป) วันศุกร์ที่ 30 พฤษภาคม 2546 ที่ประชุมได้ลงมติไว้วางใจรัฐมนตรีทุกคน

32. การอภิปรายทั่วไปในปี 2547 สมัยพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลจำนวน 8 คน โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 158 คน เป็นผู้เสนอ เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินบกพร่อง ล้มเหลว ไร้ประสิทธิภาพ ขาดคุณธรรม ขาดจริยธรรม ขัดหลักนิติธรรม มุ่งประโยชน์ส่วนตัวและพวกพ้องมากกว่าการปกป้องผลประโยชน์ของประเทศชาติ ทั้งมีพฤติการณ์ร้ายวร้ายผิดปกติ จงใจกระทำผิดรัฐธรรมนูญและตัวบทกฎหมาย

หลายประการ หากปล่อยให้บริหารราชการแผ่นดินต่อไปจะเกิดความเสียหายแก่ราชการและบ้านเมืองไม่มีที่สิ้นสุด จึงไม่สมควรดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีต่อไป

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ 28/2547 (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ 19 พฤษภาคม 2547 ครั้งที่ 29/2547 (สมัยสามัญทั่วไป) วันพฤหัสบดีที่ 20 พฤษภาคม 2547 ครั้งที่ 30/2547 (สมัยสามัญทั่วไป) วันศุกร์ที่ 21 พฤษภาคม 2547 ต่อมาในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรครั้งที่ 31/2547 (สมัยสามัญทั่วไป) วันจันทร์ที่ 24 พฤษภาคม 2547 ที่ประชุมได้ลงมติไว้วางใจรัฐมนตรีทุกคน

33. การอภิปรายทั่วไปในปี 2548 สมัยพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรีเป็นการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล คือ นายสุริยะ จรุงเรืองกิจ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 121 คน เป็นผู้เสนอ เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินเกิดความผิดพลาดอย่างร้ายแรง เป็นเหตุให้เกิดความเสื่อมเสียชื่อเสียงเกียรติภูมิของประเทศชาติ ส่งผลกระทบต่อภาพพจน์ของประเทศไทยในสายตาชาวโลก และกระทบต่อความเชื่อมั่นในการพัฒนาเศรษฐกิจประเทศโดยรวม ในฐานะผู้บริหารสูงสุดของกระทรวงคมนาคมและรับผิดชอบโครงการสนามบินสุวรรณภูมิ ได้ประพฤติปฏิบัติบกพร่องต่อหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดิน ดังต่อไปนี้

1. บริหารโครงการก่อสร้างสนามบินสุวรรณภูมิบกพร่องผิดพลาดจนเกิดการทุจริตในโครงการระบบสายพานและระบบตรวจวัตถุระเบิด

2. เมื่อมีการเปิดเผยข่าวการทุจริตดังกล่าว นายสุริยะ จรุงเรืองกิจ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม กลับละเลยไม่ใส่ใจดำเนินการให้เกิดการตรวจสอบเพื่อให้ได้ผู้กระทำความผิดและยังล้มเหลวในการดำเนินการเพื่อการแก้ไขปัญหา

3. นอกจากความผิดพลาดในสองข้อข้างต้นแล้ว นายสุริยะ จรุงเรืองกิจ ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ยังมีพฤติกรรมปกป้องการกระทำที่ผิดพลาดของตนเองและพวกพ้องซึ่งเป็นอุปสรรคต่อกระบวนการตรวจสอบตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ 20/2548 (สมัยสามัญทั่วไป) วันจันทร์ที่ 27 มิถุนายน 2548 ต่อมาในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรครั้งที่ 21/2548 (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ 29 มิถุนายน 2548 ที่ประชุมได้ลงมติไว้วางใจ

34. การอภิปรายทั่วไปในปี 2551 สมัยนายสมัคร สุนทรเวช เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นการเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล

- เปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี

โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 161 คน เป็นผู้เสนอ ได้เสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีเกี่ยวกับ

1. สนองตอบและรับใช้อดีตนักการเมืองผู้สูญเสียประโยชน์โจ่งแจ้ง ไม่ดูความเหมาะสมในการคัดเลือกบุคคลมาร่วม คณะรัฐมนตรี

2. ยอมให้บุคคลที่ไม่มีวุฒิภาวะ ขาดความรู้ความสามารถ มีปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน มีพฤติกรรมเป็นอันธพาลการเมือง เป็นสมุนรับใช้อดีตนักการเมือง เข้ามาเป็นรัฐมนตรี

3. บกพร่องร้ายแรง ปล่อยปละละเลยให้รัฐมนตรีบริหารราชการแผ่นดิน ตามอำเภอใจ บริหารนโยบายล้มเหลว เกิดความเสียหายต่อประชาชน

4. ใช้อำนาจหน้าที่ล้างแค้นบุคคลและองค์กรที่ตนไม่พอใจ ปกป้องพวกพ้องจนทำลายระบบคุณธรรม จริยธรรม

5. แสดงท่าทีให้ท้ายผู้ใต้บังคับบัญชาที่กระทำผิดอย่างออกหน้าออกตา แม้แต่รัฐมนตรีที่มีทัศนคติที่เป็นอันตรายต่อการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

6. ไม่ใส่ใจการแก้ไขปัญหาปากท้องประชาชน จนเกิดผลกระทบวงกว้าง ประชาชนเผชิญภาวะข้าวยากหมากแพง

7. ทอดทิ้ง ไม่ใส่ใจความเดือดร้อนของพี่น้องในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำหุทวนลม ปิดความรับผิดชอบ

8. เฉยเมยมองข้ามทุกวิกฤติปัญหา มุ่งสนองความปรารถนาของผู้บงการอยู่เบื้องหลัง โดยรวบรัดที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญ

9. ตลอดเวลาการดำรงตำแหน่งได้แสดงต่อสาธารณชนอย่างไร้วุฒิภาวะ ภาวะผู้นำบกพร่อง ใช้โมหาคติเอาอารมณ์เป็นเจ้าเรือน จนเป็นชนวนให้วิกฤติความขัดแย้งในบ้านเมืองขยายตัวไม่มีที่สิ้นสุด ทำให้ประเทศชาติได้รับความเสียหายอย่างรุนแรง

- การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล

โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 160 คน เป็นผู้เสนอ เสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลจำนวน 7 คน เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินบกพร่อง ผิดพลาด ล้มเหลวไร้ประสิทธิภาพจนประชาชนเกิดเดือดร้อนอย่างรุนแรง ขาดคุณธรรม ขาดจริยธรรม ขัดหลักนิติธรรม ใช้อำนาจหน้าที่บีบบังคับให้ข้าราชการยอมตนเป็นพวก เพื่อกลั่นแกล้งบุคคลอื่นที่กระทำการปกป้องผลประโยชน์ของประเทศชาติจนได้รับความเสียหาย มุ่งตอบสนองผู้มีบุญคุณในทางการเมืองส่วนตน โดยละเลยผลประโยชน์ของประชาชน เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวและพวกพ้องมากกว่าการปกป้องผลประโยชน์ของประเทศ ใช้ข้อมูลอันเป็นเท็จ บั่นแค้นโครงการ เพื่อเตรียมการแสวงประโยชน์โดยมิชอบ หากปล่อยให้บริหารราชการแผ่นดินต่อไป จะเกิดความเสียหายแก่ราชการ และบ้านเมืองอย่างร้ายแรง

ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้เห็นชอบให้นำญัตติทั้ง 2 ฉบับ มาพิจารณาร่วมกันในการประชุมครั้งที่ 5/2551 (สมัยวิสามัญ) วันอังคารที่ 24 มิถุนายน 2551 ครั้งที่ 6/2551 (สมัยวิสามัญ) วันพุธที่ 25 มิถุนายน 2551

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ 7/2551 (สมัยวิสามัญ) วันศุกร์ที่ 27 มิถุนายน 2551 ที่ประชุมได้ลงมติไว้วางใจนายกรัฐมนตรีและลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีทุกคน

35. การเปิดอภิปรายทั่วไปในปี 2552 สมัยนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรีเป็นการเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีรายบุคคล

- เปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี

โดยร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง กับคณะ จำนวน 172 คน เป็นผู้เสนอ ว่ามีพฤติกรรมส่อว่าจงใจฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งกฎหมาย มีปัญหามาตรฐานทางจริยธรรมและคุณธรรมบกพร่องเกี่ยวกับ

1. การหลีกเลี่ยงการเข้ารับราชการทหารโดยจงใจไม่ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย เมื่อครั้งเข้าดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยแรกเมื่อปี พ.ศ. 2535 ได้สมัครรับเลือกตั้งโดยมิได้เป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ในขณะที่สมัครรับเลือกตั้งทั้งที่รัฐธรรมนูญและกฎหมายบัญญัติให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องเป็นสมาชิกพรรคการเมือง จนกระทั่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไปแล้วจึงได้เข้าสมัครเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์

2. การเข้าสู่ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีมิได้เป็นไปตามครรลองของระบอบประชาธิปไตย แต่อยู่ภายใต้การชี้นำของคณะบุคคลบางกลุ่มที่ผลักดันให้พรรคการเมืองเสียงข้างน้อยเข้ามาบริหารประเทศโดยไม่คำนึงถึงเสียงส่วนใหญ่ของประชาชนในการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา เป็นการขัดต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

3. การเข้ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำผิด ปกปิด ซ่อนเร้น ไม่เปิดเผยการรับเงินสนับสนุนพรรคการเมืองจากบริษัทมากขึ้นที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ รวมทั้งไม่จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากคณะกรรมการการเลือกตั้งให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ และรับรองบุคคล งบการเงินของพรรคประชาธิปัตย์ อันเป็นที่จี้ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

4. ปลอ่ยปลละลเลย กำกับ ควบคุม ดูแล บริหารงานอย่างล้มเหลวไร้ประสิทธิภาพส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ราชการในหลายกระทรวง แทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ราชการในทุกภาคส่วน ปลอ่ยให้บุคคลภายนอกเป็นผู้สั่งการรัฐมนตรีว่าการในหลายกระทรวง

5. ไม่เคยมีประสบการณ์หรือประสบความสำเร็จทางการบริหารการเงินและการคลังของประเทศมาก่อน แต่งตั้งรัฐมนตรีซึ่งขาดความรู้ความสามารถและประสบการณ์โดยเฉพาะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจและประชาชนขาดความเชื่อมั่นในการบริหารราชการแผ่นดิน

6. การนำบุคคลผู้ไร้คุณภาวะ ไม่เหมาะสม สังคมรังเกียจไม่ยอมรับเป็นคู่ปรปักษ์กับอีกกลุ่มหนึ่งบางคนเป็นผู้ต้องหากกระทำผิดเข้าข่ายเป็นผู้ก่อการร้ายสากลเข้ามาเป็นรัฐมนตรี ข้าราชการการเมืองเลขาธิการ และที่ปรึกษารัฐมนตรี เป็นการเพิ่มความขัดแย้งทางสังคมและการเมืองขึ้นไปอีก มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างไม่เป็นธรรม ขัดต่อหลักความเสมอภาคไม่เป็นไปตามหลักนิติธรรม

7. ไม่มีนโยบายและวิธีแก้ไขปัญหาสังคมอย่างจริงจังในเรื่องของยาเสพติดที่กำลังแพร่ระบาดอย่างรุนแรง ปัญหาอาชญากรรมที่เพิ่มขึ้นและรุนแรงขึ้น ปัญหาเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

8. ปฏิบัติและละเว้นปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายต่อประเทศในการปกป้องอธิปไตยและดินแดนของประเทศไทย รวมทั้งละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบในการสั่งการและกำกับดูแล

รัฐมนตรี ข้าราชการ คณะกรรมการชุดต่าง ๆ และหน่วยงานของรัฐเพื่อปกป้องอธิปไตยและดินแดนของประเทศไทย

9. ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบกรณีเมื่อเริ่มดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี กรณีขอให้บริษัทเอกชนผู้ประกอบการธุรกิจให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ส่งข้อความสั้น (SMS) ไปให้ผู้ให้บริการโทรศัพท์ อันเป็นการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยมิชอบ และเป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่บริษัทเอกชน ปล่อยให้เอกชนผู้ให้บริการโทรศัพท์หลักเสี่ยงภาษีอากร ทำให้เกิดความเสียหายต่อราชการ

- เปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล

โดยร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง กับคณะ จำนวน 172 คน เป็นผู้เสนอ ได้เสนอญัตติขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลจำนวน 5 คน เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินผิดพลาดบกพร่องอย่างร้ายแรง ได้บริหารราชการแผ่นดินโดยขาดความรู้ความสามารถ ขาดคุณธรรมจริยธรรมไม่เป็นไปตามหลักนิติธรรม ขาดสำนึกความเป็นประชาธิปไตย มุ่งแสวงหาผลประโยชน์ของตนเองและพวกพ้อง โดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน แทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการประจำและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการ โดยเห็นแก่พวกพ้อง ไม่ได้คำนึงถึง คุณธรรม จริยธรรมและความรู้ความสามารถ บังคับใช้กฎหมายโดยเลือกปฏิบัติ มิได้เป็นไปตามหลักความเสมอภาคกระทำการทุกอย่างเพื่อให้ได้คะแนนนิยม ไม่ได้คำนึงถึงกฎหมายความถูกต้องและเหมาะสม กระทำการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ ใช้จ่ายเงินงบประมาณ โดยมีได้คำนึงถึงสถานะทางการคลังของประเทศ ส่อว่าทุจริตต่อหน้าที่ส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ ขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่น ขาดจริยธรรม ขาดคุณธรรม ลุแก่อำนาจ เป็นเหตุให้การบริหารราชการแผ่นดินล้มเหลว ไร้ประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดความเสียหายต่อประเทศชาติและประชาชน หากปล่อยให้บริหารราชการแผ่นดินต่อไป จะทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงและยากที่จะแก้ไขเยียวยาได้

สำหรับนายประดิษฐ์ ภัทรประสิทธิ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง ได้เคยมีพฤติกรรมและกระทำการอันขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ในขณะที่ดำรงตำแหน่งเลขาธิการพรรคประชาธิปัตย์ ได้มีส่วนร่วมและรับรู้ในการรับเงินบริจาคจากบริษัทเอกชนซึ่งจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เข้าพรรคประชาธิปัตย์หลายครั้งหลายหน และมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดเกี่ยวกับการรับเงินสนับสนุนจากคณะกรรมการการเลือกตั้งอันเป็นการกระทำผิดที่ร้ายแรงในระบอบประชาธิปไตย

ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้เห็นชอบให้นำญัตติทั้ง 2 ฉบับ มาพิจารณารวมกันในการประชุมครั้งที่ 17/2552 (สมัยสามัญทั่วไป) วันพฤหัสบดีที่ 19 มีนาคม 2552 เวลา 11.00 นาฬิกา จนถึง เวลา 01.09 นาฬิกา ของวันศุกร์ที่ 20 มีนาคม 2552 ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้สั่งพักการประชุมและนัดประชุมต่อในเวลา 09.00 นาฬิกา จนถึงเวลา 23.59 นาฬิกา

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ 18 (สมัยสามัญทั่วไป) วันเสาร์ที่ 21 มีนาคม 2552 ที่ประชุมได้ลงมติไว้วางใจนายกรัฐมนตรี และลงมติไว้วางใจรัฐมนตรีทุกคน

36. การอภิปรายทั่วไปในปี 2553 สมัยนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรีเป็นการเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล

- เปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี

โดยร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง กับคณะจำนวน 184 คน เป็นผู้เสนอ ได้เสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี โดยมีพฤติการณ์แห่งการกระทำดังนี้

1. แสวงหาประโยชน์จากงบประมาณแผ่นดินผ่านนโยบายจากโครงการต่าง ๆ ส่งผลให้มีการทุจริตของรัฐมนตรีและเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างกว้างขวาง เช่น ทุจริตในโครงการไทยเข้มแข็ง ทุจริตในโครงการชุมชนพอเพียง ทุจริตจัดซื้ออาวุธในกองทัพและ ทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างในหลายกระทรวงทบวงกรม เช่น กระทรวงคมนาคมมีการทุจริตโครงการรถไฟฟ้าสายสีม่วง

2. ละเมิดสิทธิมนุษยชนและกฎหมายอย่างร้ายแรงต่อประชาชนผู้ชุมนุม ด้วยการสั่งให้เจ้าหน้าที่ทหารใช้อาวุธสงครามเข้าปราบปรามประชาชนที่ชุมนุมเรียกร้องประชาธิปไตย โดยไม่เป็นไปตามมาตรฐานสากล ทำให้มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บจำนวนมาก นับแต่เดือนเมษายน 2552 จนถึงเดือนพฤษภาคม 2553 ทั้ง ๆ ที่ประชาชนดังกล่าวมาชุมนุมเรียกร้องให้ยุบสภาเพื่อจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่เนื่องจากเห็นว่าที่มาของรัฐบาลไม่ชอบธรรม เห็นควรคืนอำนาจให้แก่ประชาชน

3. ลุแก่อำนาจใช้กฎหมายเพื่อเป็นเครื่องมือทางการเมืองของตนเองโดยไม่สุจริต และเลือกปฏิบัติ เช่น การประกาศใช้พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรและพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินโดยไม่มีเหตุและเงื่อนไขตามกฎหมาย เป็นการออกคำสั่งและประกาศที่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลอย่างร้ายแรง

4. หลีกเลี่ยงที่จะปฏิบัติตามขั้นตอนของกฎหมายเพื่อช่วยให้ตนเองและพวกพ้องพ้นจากความผิดจากกรณีการนำเหตุการณ์สลายการชุมนุมเข้าเป็นคดีพิเศษ โดยโยนความรับผิดชอบไปให้บุคคลอื่นและไม่ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 150

5. บังคับใช้กฎหมายโดยเลือกปฏิบัติเป็นสองมาตรฐาน เพื่อมุ่งช่วยเหลือพวกพ้องตนเองและละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายเพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ

6. ครอบงำ แทรกแซง การปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนใช้สื่อของรัฐเป็นเครื่องมือเพื่อทำลายฝ่ายที่มีความคิดเห็นที่แตกต่างและตรงข้ามกับรัฐบาล และปิดกั้นการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนด้วยการสั่งปิดสถานีโทรทัศน์ วิทยุชุมชน เว็บไซต์ที่เห็นแตกต่างจากรัฐบาล ขณะที่ปล่อยให้สื่อมวลชนอีกฝ่ายออกมาโจมตีฝ่ายตรงข้ามอย่างรุนแรงส่งผลให้ความขัดแย้งของประชาชนขยายวงกว้าง

7. ใช้อำนาจหน้าที่แทรกแซงการแต่งตั้งข้าราชการ ปลอมโยนให้นักการเมืองและข้าราชการระดับสูง แสวงหาประโยชน์จากการแต่งตั้งข้าราชการในหลายกระทรวง ทบวง กรม อีกทั้งแทรกแซงและกระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ กรณีแต่งตั้งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547

8. การบริหารงานด้านเศรษฐกิจโดยไร้ทิศทางและยุทธศาสตร์ที่ได้แถลงไว้ในแผนดังกล่าวว่าจะฟื้นฟูเศรษฐกิจให้ขยายตัวอย่างยั่งยืนและบรรเทาผลกระทบของภาวะเศรษฐกิจที่ประชาชนประสบ แต่รัฐบาลกลับก่อหนี้สาธารณะให้กับประเทศชาติอย่างมากมายสูงเกินกว่า 60 เปอร์เซ็นต์ นโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจ

มีความล้มเหลวเพราะนำเงินก้อนใหญ่ไปเป็นงบก่อสร้างซ่อมถนน ทำให้เม็ดเงินไม่ลงไปถึงประชาชนและภาคการผลิตอันก่อให้เกิดรายได้อย่างแท้จริง และมีการนำเงินกู้มาทุจริตในหลายโครงการในแต่ละกระทรวง ทบวง กรม เป็นการใช้งบประมาณแผ่นดิน โดยไม่ก่อให้เกิดผลในทางเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ ทำให้ขาดความเชื่อมั่นในการลงทุนของต่างประเทศ ปฏิบัติและละเว้นการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ เพื่อให้เกิดการลงทุนทางด้านอุตสาหกรรม เช่น กรณีปัญหานิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด เป็นต้น ทำให้รัฐเกิดความเสียหายในด้านเศรษฐกิจอย่างร้ายแรงปล่อยให้เกษตรกรมีปัญหาเรื่องราคาพืชผล เช่น ปัญหาราคาข้าวตกต่ำ เป็นต้น

9. ปล่อยให้มีการระบาดในเรื่องยาเสพติดและอาชญากรรมอย่างรุนแรง โดยไม่สามารถรักษาความสงบและเรียบร้อยให้เกิดกับสังคมโดยรวมของประเทศได้

10. ขาดภาวะความเป็นผู้นำ มุ่งบริหารราชการแผ่นดินโดยการสร้างภาพให้ตนเองและพวกพ้อง ปล่อยให้บุคคลภายนอกที่อยู่เบื้องหลังพรรคการเมืองเข้าบงการ สั่งการ แทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐมนตรี และแสวงหาประโยชน์จากโครงการของรัฐ

11. การแต่งตั้งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศที่กระทำผิดกฎหมายอาญาก่อนการร้ายสากลโดยยึดสนธิสัญญานานาชาติ และดำเนินนโยบายด้านการต่างประเทศในลักษณะก้าวร้าวรุนแรง ส่งผลให้ความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านต้องเสื่อมทรุดอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน โดยไม่ปฏิบัติตามแผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2552 – 2554 ในเรื่องการต่างประเทศ

12. ขาดความจริงใจในการสร้างความปรองดองและความสมานฉันท์ให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชนเพื่อลดความขัดแย้งในสังคม ในทางตรงข้าม กลับมีพฤติกรรมที่สร้างความขัดแย้งให้เพิ่มขึ้นอยู่ตลอดเวลาโดยการปล่อยให้โฆษกส่วนตัวและคนใกล้ชิดออกมาตอบโต้ถือเป็นการไม่ปฏิบัติตามแผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2552 – 2554 ที่รัฐบาลได้แสดงวิสัยทัศน์ไว้ในแผนดังกล่าว

- การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล

โดยร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง กับคณะจำนวน 158 คน เป็นผู้เสนอ ได้เสนอญัตติขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลจำนวน 5 คน เนื่องจากรัฐมนตรีทั้งห้าคน ได้กระทำผิดรัฐธรรมนูญ กฎหมายและได้บริหารราชการแผ่นดินโดยไร้ประสิทธิภาพ ขาดภาวะความเป็นผู้นำ และวิสัยทัศน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน ขาดคุณธรรม จริยธรรม ทำให้ประเทศชาติได้รับความเสียหาย โดยมีพฤติการณ์ดังนี้

1. นายสุเทพ เทือกสุบรรณ รองนายกรัฐมนตรี ในฐานะที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการแทนนายกรัฐมนตรี และในตำแหน่งหน้าที่ของตนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กระทำผิดรัฐธรรมนูญ กฎหมายไม่บังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย ถือเป็นการมีพฤติการณ์ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการนับแต่เดือนมีนาคม 2553 ต่อเนื่องจนถึงเดือนพฤษภาคม 2553 ในกรณีสลายการชุมนุมของประชาชนทำให้มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บจากการสลายการชุมนุมจำนวนมาก กระทำผิดต่อกฎหมายพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 มาตรา 11 (5) ประกอบมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 โดยใช้กำลังทหารเข้าไปข่มขู่คุกคามในสถานี่ไทยคมและทำการทำลายสัญญาณการสื่อสารโทรศัพท์เคลื่อนที่ออกคำสั่งห้ามสถาบันการเงินทำธุรกรรมกับบุคคลหรือนิติบุคคลรวมจำนวน 106 ราย แจงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)

การออกโฉนดอันเป็นเอกสารสิทธิ์และเตรียมการจัดสรรที่ดินขายโดยไม่ชอบใช้บุคคลเป็นตัวแทนในการถือกรรมสิทธิ์ที่ดินจำนวนมาก

2. นายกรณ์ จาติกวณิช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ได้ดำเนินนโยบายด้านการเมืองการคลัง และการงบประมาณของประเทศผิดพลาด บกพร่อง ไม่ดำเนินการตามแผนงานการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2552 – 2554 และแผนนิติบัญญัติ พ.ศ. 2552 – 2554 ที่ได้กำหนดไว้ในวิสัยทัศน์ มุ่งแสวงหาก่อนหน้านี้สาธารณะให้เป็นภาระผูกพันต่อประเทศชาติ โดยมีได้คำนึงถึงสถานะทางเศรษฐกิจ และความจำเป็นในการใช้จ่ายภายในประเทศ และภาระหนี้สาธารณะที่มีอยู่ นำเงินที่ได้จากการกู้ไปเป็นงบก่อสร้างซ่อมถนน ทำให้เม็ดเงินไม่ลงไปถึงประชาชนและภาคการผลิตอันก่อให้เกิดรายได้อย่างแท้จริง ทำให้การกระจายรายได้ไม่เป็นธรรม ไม่บังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายในเรื่องการจัดเก็บภาษีของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี กรณ์ได้ประโยชน์จากเอสเอ็มเอส (SMS) โดยละเว้นที่จะให้หน่วยงานกรมสรรพากรดำเนินการจัดเก็บภาษีถือเป็นการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ นอกจากนี้ยังได้ดำเนินการออกพระราชกฤษฎีกาการกู้เงินสี่แสนล้านบาทโดยไม่เป็นไปตามแผนนิติบัญญัติ

3. นายกษิต ภิรมย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ บริหารราชการแผ่นดินโดยไม่ก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีกับประเทศชาติในสายตาประชาคมโลก มีพฤติกรรมข่มขู่ก้าวร้าวต่อมิตรประเทศ สร้างความขัดแย้งระหว่างราชอาณาจักรไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน มีทัศนคติที่เป็นอันตรายต่อฝ่ายที่เห็นต่างกับตนเอง มุ่งทำลายล้างนักการเมืองฝ่ายตรงข้ามในทุกวิถีทาง โดยไม่ได้คำนึงถึงคุณธรรม จริยธรรม และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ กระทำการบริหารงานในหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามแผนล้มเหลว ไร้ประสิทธิภาพ เกิดความล้มเหลวในการเป็นเจ้าภาพการประชุมสุดยอดอาเซียนและการประชุมที่เกี่ยวข้องทำให้ความร่วมมือในกรอบอาเซียนล้มเหลวและประเทศขาดความน่าเชื่อถือต่อกลุ่มอาเซียนและต่อนานาชาติทั่วโลก

4. นายชวรัตน์ ชาญวีรกูล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย มีพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ และส่อว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมาย ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงจากกรณีที่ทำให้บริษัทเครือญาติของตนเองเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐในหลายโครงการ โดยตนเองมีส่วนร่วมเข้าไปลงมติเห็นชอบกับโครงการดังกล่าวในฐานะรัฐมนตรี ส่งผลให้รัฐต้องจ่ายเงินมากกว่าที่ควรจ่ายหลายพันล้านบาท รู้เห็นหรือเกี่ยวข้องกับการทุจริตสอบบเข้าโรงเรียนในอำเภอ แทรกแซงและแสวงหาประโยชน์จากการแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการในสังกัดกระทรวงมหาดไทย ปล่อยปละละเลยหรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับการทุจริตจัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ของกรมการปกครอง อนุมัติให้มีการขออนุญาตจำหน่ายอาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืนเพื่อมุ่งแสวงหาประโยชน์ในเรื่องดังกล่าว

5. นายโสภณ ชาร์มย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม บริหารราชการแผ่นดิน โดยการกำหนดนโยบายเพื่อมุ่งแสวงหาประโยชน์ในทางทรัพย์สิน และประโยชน์ในทางการเมือง โดยไม่ได้คำนึงถึงประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดิน รู้เห็นเป็นใจหรือยินยอมให้พวกพ้องหรือผู้สนับสนุนทางการเมืองของตนเองเข้ามาแสวงหาประโยชน์จากโครงการที่ได้กำหนดขึ้น มีพฤติกรรมส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ ส่อว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติ

แห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมาย ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง จากการเอื้อประโยชน์ให้บริษัทเอกชนที่เป็นพวกพ้องของตนเอง และญาติของรัฐมนตรีในพรรคการเมืองตนเองได้ประโยชน์ที่มิควรได้ โดยชอบจากการประมุขงานและเป็นผู้สัญญาแก่รัฐ ส่งผลให้รัฐต้องสูญเสียเงินงบประมาณเกินกว่าความเป็นจริงหลายพันล้านบาท

ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้เห็นชอบให้นำญัตติทั้ง 2 ฉบับ มาพิจารณาร่วมกันในการประชุมครั้งที่ 2/2553 (สมัยวิสามัญ) วันจันทร์ที่ 31 พฤษภาคม 2553 เวลา 09.31 นาฬิกาจนถึงเวลา 02.11 นาฬิกาของวันอังคารที่ 1 มิถุนายน 2553 ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้สั่งพักการประชุมและนัดประชุมต่อในเวลา 08.30 นาฬิกา จนถึงเวลา 23.37 นาฬิกา

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ 3/2553 (สมัยวิสามัญ) วันพุธที่ 2 มิถุนายน 2553 ที่ประชุมลงมติไว้วางใจนายกรัฐมนตรี และลงมติไว้วางใจรัฐมนตรีทุกคน

37. การเปิดอภิปรายทั่วไปในปี 2554 สมัยนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรี
เป็นการเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล

- เปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี

โดยนายมีชัย ฤกษ์สุวธรรม กับคณะ จำนวน 119 คน เป็นผู้เสนอ ได้เสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีโดยมีพฤติการณ์แห่งการกระทำ ดังนี้

1. การบริหารราชการแผ่นดินไม่ถูกต้องไร้ทิศทาง มิได้คำนึงถึงความจำเป็นและมีได้มุ่งแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนอันแท้จริงของพี่น้องประชาชน ไร้หลักธรรมาภิบาล มีการทุจริตคอร์ปชั่นในโครงการต่าง ๆ อย่างกว้างขวางและรุนแรงหลายโครงการ ทำให้รัฐต้องสูญเสียงบประมาณอันมาจากภาษีอากรของประชาชนไปจากการทุจริตมากที่สุดกว่าทุกรัฐบาลที่ผ่านมา ไม่รักษาผลประโยชน์ของรัฐที่ควรจะได้รับตามกฎหมาย ทำให้รัฐสูญเสียรายได้มีพฤติการณ์เข้าไปก้าวก่ายหรือแทรกแซงการปฏิบัติราชการหรือดำเนินงานของข้าราชการในหลายหน่วยงาน เพื่อประโยชน์ของตนเองและผู้อื่น หรือของพรรคการเมือง กรณีการจัดเก็บภาษีอากรทำให้รัฐสูญเสียรายได้หลายหมื่นล้านบาทและทำให้ผู้ต้องหาหลุดพ้นความรับผิดชอบ ใช้งบประมาณแผ่นดินจำนวนมากว่าจ้างบุคคลภายนอกมาจัดทำนโยบายขายฝันให้กับรัฐบาล ทั้งที่โครงการเหล่านั้นมิได้เกิดประโยชน์ใดๆ ต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศเลยแม้แต่น้อย เป็นบุคคลสองสัญชาติ ไร้วุฒิภาวะความเป็นผู้นำ ใช้ชื่อของรัฐเป็นเครื่องมือเพื่อทำลายฝ่ายตรงข้ามกับรัฐบาล ส่งผลให้ความขัดแย้งในสังคมที่มีอยู่แล้วขยายวงกว้างออกไปอีก โดยไม่อยู่ในภาวะที่จะสร้างความสมานฉันท์ให้เกิดแก่สังคมได้

2. ใช้อำนาจละเมิดสิทธิมนุษยชน สิทธิและเสรีภาพของประชาชนอย่างร้ายแรงด้วยการสั่งทหารพร้อมอาวุธสงครามเช่นฆ่าประชาชนจนเสียชีวิตและบาดเจ็บจำนวนมาก บิดเบือนการใช้อำนาจใช้ชื่อของรัฐโฆษณาชวนเชื่อเพื่อใส่ร้ายป้ายสีประชาชนว่าเป็นผู้ก่อการร้ายและบิดเบือนการใช้อำนาจเพื่อปกปิดความผิดของตนเองและพวกพ้องด้วยการแทรกแซงกระบวนการยุติธรรม มีการเลือกปฏิบัติที่เป็นสองมาตรฐาน ส่งผลให้เกิดวิกฤตศรัทธาในกระบวนการยุติธรรมอย่างรุนแรง

3. แทรกแซงการแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการ โดยมีได้คำนึงถึงระบบคุณธรรมและความรู้ความสามารถ ปล่อยให้มีการแสวงหาประโยชน์จากการซื้อขายตำแหน่งของข้าราชการ

4. ดำเนินนโยบายบริหารประเทศด้วยการก่อกำหนดจำนวนมหาศาล ส่งผลให้เกิดภาระหนี้สาธารณะสูงสุดเป็นประวัติการณ์ ใช้เงินกู้ไปในโครงการต่าง ๆ อย่างสุรุ่ยสุร่ายและเกิดการทุจริตขึ้น อีกทั้งยังขาดความสามารถในการจัดหารายได้

5. ไร้ประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาปากท้องของประชาชน ปล่อยให้ราคาสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็นสูงขึ้นและขาดแคลน จนกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนทั่วประเทศ

6. ดำเนินนโยบายต่างประเทศที่ผิดพลาดล้มเหลวอย่างสิ้นเชิง แทรกแซงกิจการภายในของประเทศเพื่อนบ้าน กระทบต่อความสัมพันธ์และการค้าระหว่างประเทศอย่างรุนแรง นำมาซึ่งความไม่เข้าใจและความไม่ไว้วางใจของมิตรประเทศ

7. ล้มเหลวในการแก้ปัญหาความรุนแรงใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้ง ๆ ที่ทุ่มเททรัพยากรจำนวนมหาศาลแต่กลับเกิดเหตุรุนแรงมากขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดมา

- การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล

โดยนายมีชัยวฤฒ์ แสงสุวรรณ กับคณะ จำนวน 119 คน เป็นผู้เสนอ ได้เสนอญัตติขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลจำนวน 9 คน เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินล้มเหลว ไร้ประสิทธิภาพ ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดินตามที่ได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภา กำหนดนโยบายในการบริหารราชการไม่ถูกต้อง ไม่ดูแลให้มีการปฏิบัติและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างถูกต้องเป็นธรรมมุ่งใช้อำนาจตามกฎหมายพิเศษเกินกว่ากรณีแห่งความจำเป็นในการปราบปรามประชาชนที่ชุมนุม จงใจละเลยให้มีการจัดซื้อจัดจ้างในลักษณะผูกขาดตัดตอนกักตุนสินค้า ทำให้มีการผูกขาดโดยเอกชนก่อความเสียหายแก่รัฐในหลายโครงการ ทำให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน แทรกแซงการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน ไม่สามารถแก้ไขปัญหาปากท้องของประชาชน นโยบายด้านการต่างประเทศล้มเหลว ไม่ส่งเสริมสัมพันธ์ไมตรีและความร่วมมือกับนานาประเทศ และได้มียื่นให้ถอดถอนรัฐมนตรีตามรายชื่อลำดับที่ 1 ถึง 8 ออกจากตำแหน่งด้วย

ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้เห็นชอบให้นำญัตติทั้ง 2 ฉบับ มาพิจารณารวมกันในการประชุมครั้งที่ 15/2554 (สมัยสามัญทั่วไป) วันอังคารที่ 15 มีนาคม 2554 เวลา 09.48 นาฬิกาจนถึง เวลา 02.11 นาฬิกาของวันพุธที่ 16 มีนาคม 2554 และนัดประชุมต่อเวลา 09.00 นาฬิกา ถึง เวลา 03.07 นาฬิกา ของวันพฤหัสบดีที่ 17 มีนาคม 2554 และนัดประชุมต่อเวลา 09.00 นาฬิกา ถึง เวลา 02.00 นาฬิกา ของวันศุกร์ที่ 18 มีนาคม 2554 และนัดประชุมต่อเวลา 09.00 นาฬิกา ถึง เวลา 23.13 นาฬิกา

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ 16/2554 (สมัยสามัญทั่วไป) วันเสาร์ที่ 19 มีนาคม 2554 ที่ประชุมลงมติไว้วางใจนายกรัฐมนตรี และลงมติไว้วางใจรัฐมนตรีทุกคน

38. การเปิดอภิปรายทั่วไปในปี 2554 สมัยนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นการเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจพลตำรวจเอก ประชา พรหมนอก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

โดยนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ กับคณะ จำนวน 153 คน เป็นผู้เสนอ เกี่ยวกับเรื่องกระทำการทุจริตจงใจกระทำผิดรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและกฎหมาย บริหารราชการแผ่นดินบกพร่อง ล้มเหลว ไร้ประสิทธิภาพ ปล่อยให้ทุจริต ทั้งบริหารราชการแผ่นดินโดยขาดคุณธรรม จริยธรรม และขัดหลักนิติธรรม เพื่อประโยชน์บุคคลบางกลุ่ม บางเหล่า ทำให้ประเทศชาติและประชาชนทุกภาคส่วน

ได้รับความเดือดร้อนแสนสาหัส นำประเทศไปสู่ความแตกแยก รุนแรง หากปล่อยให้บริหารราชการแผ่นดินต่อไปจะเกิดความเสียหายแก่ประเทศและประชาชนไม่มีที่สิ้นสุด และได้มีการยื่นให้ถอดถอนออกจากตำแหน่งด้วย

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ 22/2554 (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ วันอาทิตย์ที่ 27 พฤศจิกายน 2554 ต่อมาในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรครั้งที่ 23/2554 (สมัยสามัญทั่วไป) วันจันทร์ที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2554 ที่ประชุมได้ลงมติไว้วางใจ

39. การอภิปรายทั่วไปในปี 2555 สมัยนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นการเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล

- เปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี

โดยนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ กับคณะ จำนวน 157 คน เป็นผู้เสนอ ได้เสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีเกี่ยวกับเรื่องมีพฤติกรรมการบริหารราชการแผ่นดินบกพร่อง ล้มเหลว ผิดพลาด ไร้ความสามารถ ไร้ประสิทธิภาพ ไม่ปฏิบัติตามนโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อรัฐสภาและประชาชน มีพฤติกรรมปล่อยปละละเลยให้มีการทุจริตการใช้จ่ายเงินแผ่นดินกระจายไปในกลุ่มบุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ ท่ามกลางความเดือดร้อนแสนสาหัสของคนไทยทั้งประเทศ บริหารราชการโดยไม่คำนึงถึงคุณธรรม จริยธรรม รังแกข้าราชการประจำ ทำลายระบบนิติรัฐ ขัดหลักนิติธรรม มีพฤติกรรม เลี่ยงความรับผิดชอบ เอื้ออื้อฉาว ปล่อยปละละเลยให้ผู้มีอำนาจเหนือตัว เหนือรัฐธรรมนูญ ลักลอบ ควบคุมกำกับการบริหารราชการแผ่นดินโดยมิชอบ มีพฤติกรรมการบริหารโดยจงใจไม่รับผิดชอบต่อรัฐสภา ขาดวุฒิภาวะนายกรัฐมนตรีในระบอบประชาธิปไตย ปิดกั้นปิดตาประชาชน ปิดบังข้อมูล หลีกเลี่ยงการตรวจสอบเพื่อประโยชน์พวกพ้องและวงศ์วาน มีพฤติกรรมส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ราชการ จงใจ ฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

- การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล

โดยนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ กับคณะ จำนวน 157 คน เป็นผู้เสนอ ได้เสนอญัตติขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลจำนวน 3 คน เกี่ยวกับเรื่องมีพฤติกรรมการบริหารราชการแผ่นดินบกพร่อง ผิดพลาด ล้มเหลว ไร้ประสิทธิภาพ ขาดความรู้ ความสามารถ ลุแก่อำนาจ ขาดคุณธรรม เล่นพรรคเล่นพวก เลือกปฏิบัติ มุ่งสนองผลประโยชน์ผู้มีบุญคุณทางการเมืองมากกว่าผลประโยชน์ส่วนรวมที่แท้จริงของประชาชนและความสงบสุขของบ้านเมือง ปล่อยปละละเลยให้มีการทุจริตไม่คำนึงถึงหลักนิติธรรมและระบบนิติรัฐ ทั้งรัฐมนตรีบางคนยังมีพฤติกรรมทุจริต จงใจกระทำผิดกฎหมายและรัฐธรรมนูญ และได้มีการยื่นถอดถอนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมและรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยออกจากตำแหน่งด้วย

ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้เห็นชอบให้นำญัตติทั้ง 2 ฉบับมาพิจารณารวมกันในการประชุมครั้งที่ 34/2555 (สมัยสามัญทั่วไป) วันอาทิตย์ที่ 25 พฤศจิกายน 2555 ครั้งที่ 35/2555 เป็นพิเศษ วันจันทร์ที่ 26 พฤศจิกายน 2555 และครั้งที่ 36/2555 (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ วันอังคารที่ 27 พฤศจิกายน 2555

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ 35/2555 (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ 28 พฤศจิกายน 2555 ที่ประชุมลงมติไว้วางใจนายกรัฐมนตรี และลงมติไว้วางใจรัฐมนตรีทุกคน

40. การเปิดอภิปรายทั่วไปในปี 2556 สมัยนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นการขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล

- การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี

โดยนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ กับคณะ จำนวน 146 คน เป็นผู้เสนอ ได้เสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี โดยระบุเหตุผลในญัตติดังนี้

เนื่องจาก นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ได้บริหารราชการแผ่นดินบกพร่องล้มเหลว ไร้ประสิทธิภาพ ไร้ภูมิปัญญา ไร้ความสามารถ ไร้คุณธรรม จริยธรรม ไร้ภาวะผู้นำ ไร้สำนึก ไร้ความรับผิดชอบ ทั้งต่อสภาและต่อประชาชน ลอยตัวหนีปัญหา เลือกปฏิบัติ พูดอย่างทำอย่าง ปากว่าตาขยิบ ชอบแอบอ้าง ประชาธิปไตย กระทำการอันไม่บังควร สมรู้ร่วมคิดกับพวกพ้อง ทำลาย ช่มชู้ ก้าวก้าว สถาบันหลักในระบอบประชาธิปไตยทั้งสถาบันนิติบัญญัติ ตุลาการและองค์กรอิสระ มุ่งแก้ปัญหาของบุคคลในครอบครัวมากกว่า ปัญหาประชาชน

ทั้งมีพฤติกรรมฉ้อฉล ททุจริต ปลอ่ยปละละเลยให้มีการทุจริต จงใจปกปิดข้อมูลเพื่อปิดบังการทุจริต และความล้มเหลวในการบริหารราชการแผ่นดิน ส่งเสริม ปกป้องการฉ้อราษฎร์บังหลวงและการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบเพื่อตนเอง ความร่ำรวยของครอบครัวและวงศ์วานวานเครือ ขณะที่ประชาชนกลับจนลง ได้รับความเดือดร้อนแสนสาหัส นโยบายรณรงค์ต่อต้านการทุจริตเป็นแค่เพียง “ละครปาที” ไม่มีผลปฏิบัติจริงจัง จนยุคนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี กลายเป็นยุคที่การคอร์รัปชันแบ่งบานที่สุด ยุคหนึ่งในประวัติศาสตร์โดยที่นายกรัฐมนตรีไม่ได้แยแส ใส่ใจ จัดการ ตามอำนาจหน้าที่แต่อย่างใด

อีกทั้ง นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ยังกระทำผิดกฎหมายซ้ำซาก วางแผนใช้อำนาจออกกฎหมาย เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์โดยมิชอบอันเป็นการทุจริตรูปแบบใหม่ที่ซับซ้อน แอบยล ตลอดจนการใช้อำนาจรัฐบังคับใช้กฎหมายโดยมิชอบ เพื่อทำลายฝ่ายเห็นต่างทางการเมือง ปลอ่ยให้บุคคลในครอบครัว “กตปุม” “สั่งการ” ตามอำเภอใจในทุกรูปแบบ จนประเทศไทยเสมือนมีนายกรัฐมนตรีหลายคน วนเวียนหาประโยชน์ทั้งในทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ตลอด 2 ปีที่ผ่านมา

ภายใต้การปกครองของระบอบการใช้อำนาจบาตรใหญ่ที่อาศัยแต่ความมีเสียงข้างมากจากวันเลือกตั้ง เป็นข้ออ้างกลบเสียงฝ่ายอื่นและเสียงประชาชนเพื่อใช้อำนาจนั้นตามใจตนแต่เพียงฝ่ายเดียว การบริหารราชการแผ่นดินของนายกรัฐมนตรี นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ได้ส่งผลให้สังคมไทยเกิดความริ้วฉาน แตกแยก ครั้งใหญ่อย่างไม่เคยปรากฏ นายกรัฐมนตรีและครอบครัวกลายเป็นผู้สร้างปัญหาและเป็นตัวปัญหาของประเทศ การทุจริตแพร่กระจายไปทุกหย่อมหญ้า กระทบทั้งระบบคุณธรรม จริยธรรม หลักนิติธรรม ค่านิยมแห่งความถูกต้องดีงามของสังคมไทย การเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุน ความสำเร็จประสิทธิภาพและความบกพร่อง ล้มเหลว ผิดพลาดของนโยบายและการบริหารราชการได้ทำประเทศเสียหายตกต่ำอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน นำความทุกข์ยากเดือดร้อนมาสู่คนไทยทั้งแผ่นดิน หากปลอ่ยให้ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรีมีแต่จะพาประเทศไปสู่ความวิบัติ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร จึงไม่สมควรดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีต่อไป

- การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล คือ นายจรรพพงศ์ เรืองสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย โดยระบุเหตุผลในญัตติ ดังนี้

เนื่องจากรัฐมนตรีดังกล่าว ได้มีพฤติกรรมการบริหารราชการแผ่นดินบกพร่อง ผิดพลาด ล้มเหลว ไร้ประสิทธิภาพ ลุแก่อำนาจ ขาดคุณธรรม จริยธรรม เล่นพรรค เล่นพวก เลือกปฏิบัติ มุ่งสนองผลประโยชน์ส่วนตัว พวกพ้อง และผลประโยชน์ทางการเมืองมากกว่าผลประโยชน์ส่วนรวมที่แท้จริงของประชาชน มีพฤติกรรมการทุจริต จงใจกระทำผิดกฎหมาย หากปล่อยให้บริหารราชการแผ่นดินต่อไปก็จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อประเทศและประชาชนไม่มีที่สิ้นสุด จึงสมควรดำรงตำแหน่งต่อไป

ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้เห็นชอบให้นำญัตติทั้ง 2 ฉบับ มาพิจารณารวมกันในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรครั้งที่ 27 (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ วันอังคารที่ 26 พฤศจิกายน 2556 และครั้งที่ 28 (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ วันพุธที่ 27 พฤศจิกายน 2556

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ 28 (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ 28 พฤศจิกายน 2556 ที่ประชุมลงมติไว้วางใจนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี

การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจของต่างประเทศ

ประเทศเยอรมัน

ประเทศเยอรมันได้จัดความสัมพันธ์หรือการควบคุมระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหารให้การออกเสียงลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี จะต้องกระทำโดยคะแนนเสียงข้างมากของจำนวนสมาชิกที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร และในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีแล้ว หากไม่สามารถเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีคนใหม่โดยคะแนนเสียงข้างมากของสมาชิกที่มีอยู่ของสภา ประธานาธิบดีของสหพันธ์ จะทำการยุบสภาผู้แทนราษฎรภายในสี่สิบเอ็ดวันนับตั้งแต่วันที่สภามีมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี ซึ่งมาตรการในลักษณะนี้ นับได้ว่าเป็นเทคนิคที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการจัดความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรใช้อำนาจทางการเมือง และเป็นการบังคับให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะต้องพิจารณาลงมติในญัตติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีอย่างรอบคอบและเป็นไปในลักษณะที่สร้างสรรค์อย่างแท้จริง

ในกรณีสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน รัฐธรรมนูญฉบับปี 1949 ในมาตรา 67 และมาตรา 68 ได้บัญญัติเกี่ยวกับการลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี และการที่นายกรัฐมนตรีจะแถลงขอรับความไว้วางใจจากสภาผู้แทนราษฎรไว้ดังนี้

“มาตรา 67 1) สภานุเดสตัดักอาจแสดงความไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีสหพันธ์ได้ก็แต่โดยการเลือกผู้สืบทอดตำแหน่งนายกรัฐมนตรีสหพันธ์ ด้วยคะแนนเสียงข้างมากของสมาชิกทั้งหมดของสภา และโดยการร้องขอให้ประธานาธิบดีสหพันธ์ให้ถอดถอนนายกรัฐมนตรีเท่านั้น ประธานาธิบดีสหพันธ์ต้องปฏิบัติตามคำร้องขอ และแต่งตั้งผู้ที่ได้รับเลือก

2) ระยะเวลาระหว่างการเสนอญัตติให้มีการเลือกตั้งผู้สืบทอดตำแหน่งกับการเลือกนั้น จะต้องมียุทธวิธีอย่างน้อย 48 ชั่วโมง

มาตรา 68 1) หากญัตติที่เสนอโดยนายกรัฐมนตรีให้สภานุเดสตัดักลงมติไว้วางใจรัฐบาลไม่ได้รับความสนับสนุนด้วยคะแนนเสียงข้างมากของสมาชิกทั้งหมดของสภานุเดสตัดัก ประธานาธิบดีสหพันธ์อาจยุบ

สภาขุนเดสตกภายในเวลา 21 วัน ตามคำแนะนำของนายกรัฐมนตรี สิทธิในการยุบสภาสิ้นสุดลงในเมื่อสภาขุนเดสตกเลือกนายกรัฐมนตรีใหม่ด้วยคะแนนเสียงข้างมากของสมาชิกทั้งหมด

2) เวลาระหว่างการเสนอญัตติกับการลงคะแนนเสียงต้องมีระยะอย่างน้อย 48 ชั่วโมง”

(สรุปพล นิติไกรพจน์ 2551 ก)

ประเทศเบลเยียม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรเบลเยียมฉบับปัจจุบัน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมได้บัญญัติไว้ในมาตรา 46 วรรคหนึ่ง และวรรคสอง ว่าด้วยอำนาจในการยุบสภาผู้แทนราษฎรว่า “พระมหากษัตริย์ไม่อาจทรงยุบสภาผู้แทนราษฎรได้ เว้นแต่ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรโดยเสียงข้างมากเด็ดขาดของสมาชิกที่อยู่ได้กระทำการ

1. ลงมติไม่ให้ความไว้วางใจแก่รัฐบาลซึ่งขอรับความไว้วางใจจากสภาผู้แทนราษฎร โดยมีได้เสนอชื่อบุคคลผู้สมควรดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนใหม่ให้แก่พระมหากษัตริย์ภายในระยะเวลาสามสิบวัน นับแต่วันที่มีมติไม่ให้ความไว้วางใจแก่รัฐบาล

2. ลงมติไม่ไว้วางใจรัฐบาลในญัตติเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐบาล โดยมีได้เสนอชื่อบุคคลผู้สมควรดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีใหม่ให้แก่พระมหากษัตริย์ในโอกาสเดียวกันกับมติไม่ไว้วางใจนั้น

การลงมติในกรณีที่รัฐบาลขอรับความไว้วางใจจากสภาผู้แทนราษฎรและการลงมติในญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ จะกระทำได้ต่อเมื่อระยะเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงล่วงพ้นไปแล้วนับแต่มีการยื่นญัตติต่อสภาผู้แทนราษฎร” (สรุปพล นิติไกรพจน์, 2551 ข)

ประเทศฝรั่งเศส

ความเป็นมาของรัฐธรรมนูญฉบับปี ค.ศ.1958 เป็นที่น่าสนใจเพราะประเทศฝรั่งเศสก็เป็นเช่นเดียวกับหลาย ๆ ประเทศที่รัฐธรรมนูญเกิดขึ้นจาก “ปัญหา” ของประเทศและก็มี การ “สร้าง” รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ขึ้นมาเพื่อ “หาทางออก” ให้กับปัญหาเหล่านั้น รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐฝรั่งเศสฉบับปัจจุบันเกิดขึ้นจากความล้มเหลวของระบบการเมืองการปกครองของฝรั่งเศสที่ผ่านมา โดยรัฐธรรมนูญฉบับก่อนหน้านี้คือรัฐธรรมนูญฉบับปี ค.ศ.1946 ได้สร้างปัญหาให้กับระบบการเมืองการปกครองของฝรั่งเศสเป็นอย่างมาก เพราะประกอบด้วยบทบัญญัติหลายประการที่ทำให้รัฐสภา มีอำนาจในการควบคุมรัฐบาลเป็นอย่างมาก จึงส่งผลทำให้รัฐบาลไม่มีเสถียรภาพเท่าที่ควร บทบัญญัติดังกล่าว ได้แก่ การกำหนดให้ประธานาธิบดีผู้เป็นประมุขของรัฐต้องมาจากการเลือกตั้งของที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา การกำหนดให้นายกรัฐมนตรีที่แม้จะมาจาก การคัดเลือกของประธานาธิบดีแต่ก่อนที่จะเข้าปฏิบัติหน้าที่จะต้องเสนอ นโยบายของรัฐบาลต่อสภาผู้แทนราษฎรก่อน หากสภาผู้แทนราษฎรลงมติไว้วางใจนโยบายของรัฐบาลด้วยคะแนนเสียงเกินกว่าครึ่งหนึ่ง ผู้นั้นจึงจะเข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีได้ หรือการกำหนดให้การอภิปรายไม่ไว้วางใจฝ่ายบริหารทำได้ง่าย เป็นต้น ด้วยเหตุดังกล่าว จึงทำให้รัฐสภา มีอำนาจมากและรัฐบาลก็ขาดเสถียรภาพ ในทางปฏิบัติมีการเปลี่ยนรัฐบาลถึง 20 รัฐบาล ในช่วงระยะเวลา 11 ปี ที่ใช้รัฐธรรมนูญฉบับปี ค.ศ. 1946 โดยรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐฝรั่งเศส ค.ศ. 1958 จึงได้บัญญัติเกี่ยวกับการเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐบาล

“มาตรา 49 นายกรัฐมนตรีหลังจากที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว อาจขอผูกพันความรับผิดชอบของรัฐบาลต่อสภาผู้แทนราษฎรไว้กับแผนการดำเนินงานหรือคำแถลงนโยบายทางการเมืองทั่วไปของรัฐบาลได้

สภาผู้แทนราษฎรอาจขอให้รัฐบาลแสดงความรับผิดชอบต่อการเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐบาล ญัตติดังกล่าวจะรับไว้พิจารณาได้ก็ต่อเมื่อมีการเข้าชื่อกันโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอย่างน้อยหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ การออกเสียงลงมติในญัตติดังกล่าวจะกระทำได้อีกก็ต่อเมื่อได้เสนอญัตติไปแล้วไม่น้อยกว่าสี่สิบแปดชั่วโมง การนับคะแนนเสียงในญัตติดังกล่าวให้นับเฉพาะคะแนนเสียงที่เห็นด้วยกับญัตติไม่ไว้วางใจซึ่งจะต้องได้รับคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนหนึ่งไม่อาจเข้าชื่อในญัตติเสนอขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจได้เกินกว่าสามครั้งในสมัยประชุมสามัญสมัยหนึ่งหรือเกินกว่าหนึ่งครั้งในสมัยประชุมวิสามัญสมัยหนึ่งได้ เว้นแต่กรณีที่ยุติไว้ในวันวรรคถัดไป

นายกรัฐมนตรีหลังจากที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว อาจขอผูกพันความรับผิดชอบของรัฐบาลต่อสภาผู้แทนราษฎรไว้กับการลงมติผ่านร่างรัฐบัญญัติฉบับใดฉบับหนึ่งได้ ในกรณีดังกล่าวให้ถือว่าสภาผู้แทนราษฎรได้ให้ความเห็นชอบร่างรัฐบัญญัติฉบับนั้นแล้ว เว้นแต่จะมีการเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาลภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงหลังจากนั้น และสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติไม่ไว้วางใจรัฐบาลตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในวรรคก่อน

นายกรัฐมนตรีมีสิทธิที่จะขอให้วุฒิสภาให้ความเห็นชอบต่อการแถลงนโยบายทางการเมืองทั่วไปได้” (นันทวัฒน์ บรมานันท์, 2549)

ประเทศอังกฤษ

รัฐสภาของอังกฤษ ประกอบด้วย 2 สภา คือ 1) สภาขุนนาง (House of Lords) และ 2) สภาสามัญชน (House of Commons)

1. สภาขุนนาง (House of Lords) สภาสูงหรือวุฒิสภา มีหน้าที่ คือ พิจารณาร่างกฎหมายจากสภาล่าง และยังมีการไต่สวน และตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล แต่ไม่มีอำนาจในการยับยั้งกฎหมาย ได้แต่เพียงชะลอการออกกฎหมาย โดยการส่งกฎหมายกลับไปให้สภาล่างพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

2. สภาสามัญชน (House of Commons) สภาล่าง หรือสภาผู้แทนราษฎร มีหน้าที่ คือ ออกและพิจารณาร่างกฎหมาย ตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลและคานอำนาจกับฝ่ายบริหาร เช่น มีการตั้งคณะกรรมการธิการ และมีการเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจการทำงานของรัฐบาล (อรรถสิทธิ์ เมืองอินทร์, 2555, น. 121)

สำหรับประเทศสหรัฐอเมริกาไม่มีการเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจเนื่องจากประเทศสหรัฐอเมริกาปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยแบบประธานาธิบดี โดยมีสาระสำคัญคือ ระบบประธานาธิบดี (President System) เป็นการปกครองที่มีการแบ่งแยกอำนาจเด็ดขาด โดยอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ ของรัฐถูกมอบหมายให้แก่องค์กร คือ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายตุลาการ นำไปปฏิบัติโดยเป็นอิสระ ซึ่งแต่ละองค์กรจะทำหน้าที่ของแต่ละฝ่ายโดยไม่ก้าวท้าวตรวจสอบหรือควบคุมซึ่งกันและกัน เช่น ฝ่ายบริหารไม่มีอำนาจในการยุบสภา ขณะเดียวกันฝ่ายนิติบัญญัติก็ไม่มีอำนาจในการเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจ และแต่ละฝ่ายก็จะมีที่มา

เป็นอิสระต่อกัน ซึ่งลักษณะสำคัญของการปกครองระบบดังกล่าว ได้แก่ การที่ประมุขของรัฐและประมุขฝ่ายบริหารเป็นบุคคลคนเดียวกันซึ่งก็คือประธานาธิบดี และมาจากการเลือกตั้งของประชาชน โดยมีอำนาจในการตั้งรัฐมนตรีได้โดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎร แต่ไม่มีอำนาจริเริ่มเสนอกฎหมายและไม่มีอำนาจยุบสภา

ระบบประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกา การจัดตั้งองค์กรทั้ง 3 องค์กรนั้นมีการจัดตั้งที่เป็นอิสระจากกันมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ส่งผลให้เขาบัญญัติในรัฐธรรมนูญว่า เมื่อฝ่ายบริหารได้รับเลือกตั้งแล้ว ประธานาธิบดีหรือรองประธานาธิบดีมาจากการเลือกตั้งโดยทางอ้อมจะต้องรอดพ้นจากการถูกขับไล่โดยการลงมติไม่ไว้วางใจจากฝ่ายนิติบัญญัติรัฐสภา กล่าวคือ สภาผู้แทนราษฎรในสหรัฐอเมริกาไม่มีสิทธิเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจตัวประธานาธิบดี และในขณะเดียวกันฝ่ายบริหารหรือประธานาธิบดีก็จะประกาศยุบสภาไม่ได้เช่นกัน จึงถือว่าการถ่วงดุลอำนาจในระบบประธานาธิบดีนี้มีการแบ่งแยกอำนาจกันค่อนข้างเด็ดขาด ซึ่งการปกครองในระบบประชาธิปไตยของสหรัฐมีการแยกอำนาจของฝ่ายต่างๆดังนี้

1. สถาบันนิติบัญญัติ สภากรองเกรส (Congress) ประกอบด้วย สภาผู้แทนราษฎร หรือ สภาล่าง (House of Representatives) มาจากการเลือกตั้งแบ่งตามเขตเลือกตั้งต่าง ๆ ทั่วประเทศ และวุฒิสภา หรือสภาสูง (Senate) มาจากผู้แทนมลรัฐ รัฐละ 2 คน โดยสภากรองเกรสมีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญ ได้แก่ การออกกฎหมายและการแก้ไขรัฐธรรมนูญ การตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร นอกจากนี้ สภาสูงยังมีอำนาจหน้าที่ให้สัตยาบันสนธิสัญญา และการรับรองแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงและรัฐมนตรี ส่วนสภาล่างก็มีอำนาจในการกล่าวโทษ (Impeachment) ข้าราชการฝ่ายพลเรือนหรือตุลาการให้พ้นจากตำแหน่ง โดยต้องใช้คะแนนเสียงสองในสามของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการกล่าวโทษประธานาธิบดี และวุฒิสภาจะเป็นผู้สืบสวนข้อเท็จจริงหรือเป็นลูกขุนในการพิจารณาคดี การปลดต้องใช้คะแนนเสียงสองในสามของสมาชิกวุฒิสภา สำหรับในกรณีของประธานาธิบดีจะต้องให้ประธานศาลสูงเป็นประธานของคณะลูกขุนในการพิจารณา

2. สถาบันฝ่ายบริหาร ประธานาธิบดีเป็นผู้นำฝ่ายบริหารและประมุขของประเทศ ซึ่งมาจากการเลือกตั้ง อยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี และอยู่ได้ไม่เกิน 2 วาระ โดยมีรองประธานาธิบดีอีกหนึ่งคนซึ่งมาจากระบบของการเลือกตั้งโดยอ้อมผ่านทางคณะผู้เลือกตั้งตามวิธีการที่กำหนดในกฎหมาย ซึ่งประธานาธิบดีจะเป็นผู้เลือกคณะบริหารหรือคณะรัฐมนตรีเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยของ โดยประธานาธิบดีมีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญ ได้แก่ การควบคุมให้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย การแต่งตั้ง โยกย้าย ถอดถอนข้าราชการ ฝ่ายบริหารทั่วไป เว้นแต่บางตำแหน่งที่มีความสำคัญระดับนโยบาย เช่น รัฐมนตรี และเอกอัครราชทูตต้องได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภานอกจากนี้ยังมีอำนาจในการให้ความเห็นชอบหรือยับยั้งกฎหมาย (Veto) แต่หากรัฐสภาลงมติด้วยคะแนนเสียงสองในสาม อำนาจยับยั้งนั้นตกไป ซึ่งประธานาธิบดีจะต้องลงนามเพื่อประกาศใช้กฎหมาย อำนาจในการลดโทษ อดโทษ หรือนิโทษกรรมให้แก่ผู้ต้องโทษในคดีต่าง ๆ ตามข้อจำกัดของรัฐธรรมนูญ อำนาจในการทำสนธิสัญญาที่จะต้องผ่านการให้สัตยาบันจากวุฒิสภา และอำนาจสูงสุดในการบังคับบัญชากองทัพทั้งหมดของประเทศ ทั้งนี้ แม้สภาจะไม่สามารถเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจได้ แต่ประธานาธิบดีก็ไม่สามารถยุบสภาได้เช่นกัน

3. สถาบันตุลาการ ระบบศาลของประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นระบบศาลเดี่ยว คือ มีศาลสูง (Supreme Court) เป็นศาลที่มีอำนาจสูงสุดเพียงศาลเดียว โดยการวินิจฉัยคดีของศาลสูงถือว่าเป็นที่สุด ไม่สามารถจะอุทธรณ์ต่อไปยังศาลอื่น ๆ ได้ ผู้พิพากษาของศาลสูงมีทั้งหมด 9 คน มาจากการแต่งตั้งของประธานาธิบดี ซึ่งต้องได้รับความเห็นชอบของวุฒิสภาเสียก่อน โดยอยู่ในตำแหน่งตลอดชีวิตเว้นแต่จะลาออก ทั้งนี้ ศาลสูงมีอำนาจหน้าที่ในการตีความกฎหมายโดยเฉพาะรัฐธรรมนูญ และมีอำนาจในการลงมติขับไล่ประธานาธิบดีออกจากตำแหน่ง แต่ก็อาจถูกปลดออกจากตำแหน่งโดยวุฒิสภาด้วยคะแนนเสียงสองในสาม (รพีพร แสงผ่อง, 2555)

บทสรุปและข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา

การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีมีมาตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช 2475 จนถึงปัจจุบัน โดยหลักทั่วไปจะมีการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรและให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจได้ แต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2511 ได้กำหนดให้สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนทั้งสองสภารวมกันหรือสมาชิกของแต่ละสภา ไม่ต่ำกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของทั้งสองสภาโดยให้มีการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจในที่ประชุมรัฐสภาได้

สำหรับการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันยังไม่เคยมีนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีรายใดถูกลงมติไม่ไว้วางใจเลย อย่างไรก็ตามข้อมูลที่ได้จากการอภิปรายก็เป็นหลักฐานในการตรวจสอบต่อไปได้ เช่น การถอดถอนออกจากตำแหน่ง การยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเพื่อให้ดำเนินการต่อไปและทำให้ประชาชนได้รับรู้การปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายบริหารด้วย จึงสมควรให้มีการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีต่อไป

หากเปรียบเทียบการขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ... (ที่ผ่านการออกเสียงประชามติเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2559) พบว่าร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ... (ที่ผ่านการออกเสียงประชามติเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2559) ไม่ได้แยกจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี ไม่ต้องเสนอชื่อผู้สมควรดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนต่อไป ไม่ต้องยื่นคำร้องขอต่อประธานวุฒิสภาเพื่อให้วุฒิสภามีมติให้ถอดถอนบุคคลนั้นออกจากตำแหน่ง ไม่ตัดสิทธิสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามารถเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลหรือทั้งคณะได้อีกตลอดสมัยประชุมสามัญประจำปีนั้น โดยการเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจให้กระทำได้ปีละหนึ่งครั้ง เว้นแต่การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจสิ้นสุดลงด้วยมติให้ผ่านระเบียบวาระเปิดอภิปรายนั้นไป

สำหรับการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจของต่างประเทศพบว่า มีหลายประเทศที่ให้มีการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ เช่น ประเทศเยอรมันให้สภาบุนเดสตัทอาจแสดงความไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีสหพันธ์ได้ ประเทศเบลเยียมให้สภาผู้แทนราษฎรโดยเสียงข้างมากเด็ดขาดของสมาชิกที่อยู่

ได้กระทำการลงมติไม่ให้ความไว้วางใจแก่รัฐบาลซึ่งขอรับความไว้วางใจจากสภาผู้แทนราษฎร ประเทศฝรั่งเศส ให้สภาผู้แทนราษฎรอาจขอให้รัฐบาลแสดงความรับผิดชอบโดยการเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐบาล ประเทศอังกฤษให้สภาสามัญชน (House of Commons) สภากลาง หรือสภาผู้แทนราษฎร สามารถเปิดการอภิปรายไม่ไว้วางใจการทำงานของรัฐบาล เป็นต้น แต่ประเทศสหรัฐอเมริกาไม่มีการเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจเนื่องจากประเทศสหรัฐอเมริกาปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยแบบประธานาธิบดี โดยมีการปกครองที่มีการแบ่งแยกอำนาจเด็ดขาด คือ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายตุลาการ ปฏิบัติหน้าที่โดยเป็นอิสระ ซึ่งแต่ละองค์กรจะปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละฝ่ายโดยไม่ก้าวล่วงตรวจสอบหรือควบคุมซึ่งกันและกัน

จัดทำโดย

นายแดนชัย ไชวิเศษ

นิติกรชำนาญการ

กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ

โทร 0 2244 2060 โทรสาร 0 2244 2058

Email : sapagroup1@gmail.com

บรรณานุกรม

- คณิน บุญสุวรรณ.(2556). ตอนที่ 8 “เปิดอภิปรายทั่วไป. สืบค้น 23 กุมภาพันธ์ 2557 จาก
<http://www.kaninboonsuwan.com/terminology/ct008.html>
- จินตนา เอี่ยมคง. (2553). การอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ . สืบค้น 23 กุมภาพันธ์ 2557 จาก
<http://library2.parliament.go.th/giventake/debate2.html>
- ดวงรัตน์ เล้าห์ตถพงษ์ภุริ. (2554). สถิติการเปิดอภิปรายทั่วไปในรัฐสภา. สืบค้นจากฐานข้อมูลกลุ่มงาน
บริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- นันทวัฒน์ บรมานันท์. (2549). การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของเงื่อนไขการตราพระราช
กำหนดและความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของพระราชกำหนดที่ยังไม่ได้รับการอนุมัติจากรัฐสภา
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 219. สืบค้น 31 มกราคม 2559 จาก
<http://pub-law.net/publaw/view.aspx?ID=900>
- รพีส์ แสงผ่อง. (2555). เปรียบเทียบการเมืองการปกครองประเทศเกาหลีใต้-สหรัฐอเมริกาและฝรั่งเศส.
สืบค้น 31 มกราคม 2560 จาก http://www.baanjomyut.com/library_2/extension-1/comparative_politics/09.html
- สุรพล นิติไกรพจน์. (2551 ก). ระบบควบคุมตรวจสอบรัฐบาลทางการเมืองที่เหมาะสม. สืบค้น 31 มกราคม
2560 จาก www.lawonline.co.th
- _____. (2551 ข). ระบบควบคุมตรวจสอบรัฐบาลทางการเมืองที่เหมาะสม. สืบค้น 31 มกราคม 2560
จาก www.lawonline.co.th
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2554). การขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ พ.ศ. 2540 –
ปัจจุบัน. สืบค้น 23 กุมภาพันธ์ 2557 จาก
http://msbis.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_report/download/stat/no.pdf
- อรรถสิทธิ์ เมืองอินทร์. (2555). การเมืองการปกครองเปรียบเทียบ. สืบค้น 31 มกราคม 2559 จาก
www.clm.up.ac.th/doc/ebook_001.pdf